

Domoljub

V Ljubljani, 25. avgusta 1937

Leto 50 • Štev. 34

Bratje iz tujine so nas obiskali

Družba sv. Rafaela, ki ji je duša njen predsednik g. p. Kazimir Zakrajšek, je praznovala te dni svojo desetletnico.

Prvi del proslave je bil 22. avgusta 1937 na Brezjah pri Materi Slovencev. Tja so dospeli Mater božjo počastiti izseljenci iz Nizozemske in Belgije, iz Francije in Nemčije, deloma tudi iz Amerike. V sprevedu so prikorakali pred cerkev, kjer sta jih sprejela nadškof dr. Ujčič kot namestnik obolelega škofa dr. Tomažiča, in škof dr. Rožman. Službe božje se je udeležilo nad 4000 ljudi. Sv. mašo je daroval nadškof dr. Ujčič, na častnem odru je prisostvoval službi božji tudi voditelj slovenskega naroda dr. Korošec.

Cerkveni govor knezoškofa dr. Rožmana se je odlikoval po takšni izklesanosti in zgoščenosti, kakor jih imamo le redko kdaj priliko slišati. Uvodoma je knezoškof dr. Rožman ugašal:

Preden ste obiskali prijatelje, znance in svoje v domovini, ste prihiteli sem na Brezje. Kakor otrok, ki po vrnitvi v domačo hišo najprej pozdravi svojo mater, tako je prav, da ste tudi vi najprej prišli pozdravit našo skupno Mater na Brezjah. Ona je bila v zgodovini vedno mati slovenskega ljudstva in bo takšna tudi vedno ostala!

V nadaljnjem je knezoškof dr. Rožman omenil izredno težke čase, v katerih živimo. Toda če pogledamo nazaj v zgodovino slovenskega naroda, vidimo, da so tudi naši predniki zelo težko živeli. Ze takrat, ko so Turki plezali po naši deželi, so iskali zavetja pri Mariji. Gradili so obzidja in obrambne stolpe. Bežali so v cerkve pod zavetje Marijino in jo prosili: Reši nas! Pomagaj nam! Medtem pa so se fantje in možje borili s sovražnikom.

Potem so prišle nad naše prednike druge nevarnosti, ki so jim hotele vsiliti novo vero — protestantizem. Toda, ko so naši ljudje — ališali, da ta nova vera ne časti Marije, so se tej veri odločno uprli. Svoji Materi niso hoteli postati nezvesti in tako so potomcem ohranili svojo vero. Tudi mi moramo biti vredni svojih prednikov! V kakšni nevarnosti je prava, resnična, dosledna vera v svetu, vsi dobro veste. Za vas je ta nevarnost tolikanj večja, ker imate v tujini le redkokdaj priliko slišati božjo besedo v slovenskem jeziku. Kar nas je mati učila, to vam mora biti sveto, in ne to, kar vas učijo drugi, ki bi vas radi odtujili rodu in veri. Spomin na brezjansko Marijo, zaščitenico slovenskega ljudstva, bo najtrdnjša vez, ki naj veže vaše duše z domovino!

Po končani službi božji je stopil na oder predsednik Družbe sv. Rafaela g. p. Kazimir Zakrajšek, ki je očrtal pomen današnjega slavnja in naglašal važno poslanstvo, ki ga Družba

sv. Rafaela vrši med našimi brati in sestrami na tujih tleh.

»Saj ne veš, slovensko ljudstvo, kaj trpi slovensko izseljensko srce, saj ne veš, koliko solza, krvi, trpljenja, gladu in samozatajevanja se drži teh žuljev! Tujina zvabi naše ljudi k sebi, da iztisne iz njih zadnje sile, da jih potem kot izžeto limono vrže proč. In vendar — koliko naših domov so naši izseljenci rešili, kljub vsemu trpljenju! Družba sv. Rafaela deluje šele deset let, a danes vidimo, da ima za seboj že lepe uspehe. Vi, rojaki v tujini, ste naša deseta banovina, del naše države, del naše domovine, pa tudi del našega srca.

Na koncu svojega govora je p. Kazimir Zakrajšek izrekel toplo zahvalo vsem, ki so družbo podpirali v njenem stremeljenju in jo še podpirajo, tako predvsem škofu dr. Rožmanu in škofu dr. Tomažiču, ki se zaradi boleznih slavlja ni mogel udeležiti in ga nadomestuje belgrajski nadškof dr. Ujčič. Svojo najiskrenejšo zahvalo je p. Kazimir Zakrajšek izrekel nadalje dr. Korošču, voditelju slovenskega naroda. Njegove besede so bile sprejete z viharnimi ovacijami. Navdušeni vzkliki: Živijo dr. Korošec! se kar niso hoteli poleči.

Dr. Korošec govori

Burno pozdravljen je nato minister gosp. dr. Korošec povedal sledeče:

Dragi rojaki!

Izmed vsega, kar globoko zajeda v meso in kri našega naroda, me vedno najgloblje presune misel na izseljenje.

Ali ni četrtnina našega naroda razsejanega po svetu, po vseh njegovih delih, da ne omenjam onih, ki žive na strnjem slovenskem ozemlju, a izven meja naše države?

Tako ozko in nehote se veže misel o izseljenih z vso našo narodno preteklostjo: z izgubo velikega ozemlja, ki je utonilo v teku stoletij v morju potujčevanja. In iz ozemlja, ki je še ostalo, pa so zopet odšli stotisoči: v Ameriko, na Westfalsko, na vse kontinente... za trdim kruhom.

Zato sem izredno vesel, ko vidim tukaj, na današnjem izseljenskem slavnju zbranih tako veliko število rojakov-izseljencev in sem prepričan, da so v mislih z vami tudi ostali, ki niso mogli priti semkaj, da so tudi oni po vas poslali pozdrave svojem in vsem Slovincem.

Domovina! Olej, nisi izgubila svojih sinov! Po širnem božjem svetu so razmetani — ali tvoji so. Nate jih veže najjačja vez, ki na svetu obstoja — vez krvi in jezika.

Dragi rojaki! Za kratek čas vas je prišlo domov hrepenenje; iztrgali ste se od vsakdanjega dela, da poromate v svoj rojstni

kraj, poromate k hiši očetovi, kamot, vem, da se vaše misli tako prečesto povračajo. Za kratek čas ste se iztrgali vsakdanjemu delu, da se vaša duša v domovini napije novega zdravja za nadaljnjo življenjsko borbo.

Da, življenjsko borbo! Današnjega časa pač ne bi mogel bolje označevati, kakor z besedo: borba. Borba posameznika za kosček kruha, za obstoj, borba malih narodov za obstoj, borba velikih narodov za ustvaritev vsevladoželjnih ciljev. Pred 19 leti je bil podpisan mir po štiriletnem razdejanju. Ali boj ni prenehal. Nadaljuje se samo z drugim orožjem. In poleg te borbe posameznika in narodov za telesno dobro se bije drug in nič manjši in morda pomembnejši boj na duhovnem področju — za človeka, za njegovo dušo. Še nikoli ni bil svet tako sam v sebi razdejan, še nikoli niso s tako silo butale najnepomirljivejše struje duhovnih tokov druga proti drugi, kakor danes. Res je bil boj, odkar svet obstoji. Ali s tako silo in da bi tako zajel vsakega posameznika — tega, se mi zdi, ni bilo nikoli. In v tem boju ne more nihče stati ob strani, ker gre povsod za njega samega, za otroka in njegovo vzgojo, za pošteno, na krščanskem zakonu zgrajeno družino ali za raznarodovanje in propast naroda, gre za pravičen, na krščanskih temeljih zgrajen socialni red ali pa za brezglavo razdejanje, ki bo posledica zablodelih materialističnih svetovnih naziranj.

Naš narod — odpadniki, izkoreninjeni ne štejejo — je v svojem jedru tako zdrav in pošten in ni nikoli dvomil, po kateri poti mora hoditi. Vi pa, dragi rojaki, ki ste z naroda izšli, mu tudi v tem oziru sledite in mu ostanite tudi v tem oziru zmeraj in vsedkar zvesti. Naš narod po svoji poti ni kolebal. Če bi mu bilo kaj očitati; bi bilo le to, da je bil preveč skromen in pohleven, premalo borben. Miroljuben po svoji naravi, zračen s svojo zemljo, ki jo je napajal s svojim znojem, pošten in skromen, ni nikoli segal po tujem, in je bil le prečesto žrtev tujega, močnejšega, brezobzirnega nasilja. Ali tudi v tem oziru se je zavedal samega sebe. Današnji čas zahteva vsega človeka. V tekmi življenja je treba napeti vse sile in kdor bi hotel našo miroljubnost napačno tolmačiti, ta bo moral pač poizkusiti, da nismo več pripravljene popuščati, pa najsi gre za katerokoli bitno vprašanje našega naroda, za njegove duhovne vrednote, za narodno ali kulturno samolastno življenje. Narod je bil, je in bo ostal. Po dolgih stoletjih, v katerih smo se morali sami upirati na vseh straneh močnejšemu pritisku, smo končno prišli zopet do

Vsaka slovenska hiša dopisuje na
dopisnicah SV. CIRILA in METODA.

Na vsaki pošti samo Dia I.—

svobode in do ustvaritve narodne države z brati Hrvati in Srbi. To je močna državna zajednica, ki šteje danes 15 milijonov ljudi. Čez nekaj desetletij se bo to število podvojilo. Kajti mi imamo velik naravni priradek, dočim mnoga visokostojede in bogate države propadajo, tako da je naš pogled v bodočnost upojošen.

Vprav letos smo praznovali 20 letnico osvobodilnega gibanja, kjer so v naštetih krajih veliki ljudski tabori pokazali, kako strujen je naš narod v svoji zavesti.

Med tem praznovanjem naše narodne misli, pa se je izmaknil iz naše srede mož, ki je bil poleg dr. Kreka skozi desetletja duhovni vodja naroda, naš nadpastir vladika dr. Anton Bonaventura Jeglič. Prav je, da se ga tudi danes spomnimo. Tako velik in tako izklesan je bil ta izredni človek, tako visoko iznad vsakdarosti se dviga njegova stoletna postava, njegov pomen je tako velik in njegov spomin tako svetel, da bo ostal združen s svojim narodom do konca.

Ko se boste razkropili po naši zemlji in odšli pogledat svoje domove, boste videli, da je naš narod od tega časa, odkar živi v svoji narodni državi, mnogo napredoval v vsakem oziru. Seveda je bil ta napredek v zadnjih letih, odkar se je svet zviljal v bofečnih gospodarskih kriz, močno zavrt. Zlasti je bil zopet hudo udarjen kmet, ker so prišle cene njegovim prideikom tako na nič. Vendar se pa že kaže zboljšanje. Tudi v težkih in hudih časih ne smemo izgubiti poguma in vere. Preveč je naš narod neprimerne težje čase.

Zelim Vam, dragi rojaki, da bi Vam bilo bivanje v domovini zares prijetno. Da bi poneli s seboj iz stare Vaše domovine najlepše spomine!

Vratili so se razni pozdravi. Najlepši in obenem najpretrtesljivejši prizor celotne proslave pa je bil, ko je stopil na oder 15 letni deček Slavko Gregorčič, ki je prvič videl domovino svojega očeta in svoje matere, ki nikoli ni obiskoval slovenske šole — pa se je po zaslugi svojih staršev vendar naučil rodne jezika, čeprav se mu pozna toji naglas. Njegove besede so se tako globoko vlinile v duše vsem, da bodo ostale nepozabne do konca dni: »Sprejeli ste nas, kot sprejme ljubeča mati svojega sina v naročje. Mi, slovenski otroci, ki nas vzgaja tujna koš matere, dobro vemo: če nas mati ne bi naučila slovenskega jezika, vas danes ne bi mogli razumeti. O slovenska mati domovina, ali slutiš, kako se izgubljajo slovenski otroci v tujini? Ali slišiš, kako jočejo tam globoko pod črno zemljo? — Domovina, samo tebi hočemo ostati zvesti. Zvesti tedi našemu Bogu in Materi Mariji na Brezjah!»

V ponedeljek, 23. avgusta 1937, je bil izseljenski kongres v veliki dvorani hotela »Union« v Ljubljani. Lepe nagovore so izrekli minister Dragiša Cvetkovič, sadkoč dr. Ujčič in knezedok dr. Rožman, ban dr. Natlačen, ljubljanski župan dr. Adlekič in drugi.

Popoldne so se sestale razne izseljenske skupine z ministrom Cvetkovičem, da mu tolmačijo svoje težnje in prošnje.

Bratje slovenski izseljenci naj bodo prepričani, da bo dr. Stojadinovičeva vlada storila za nje vse, kar je mogoče. Dog jih živi in naj jim bo usoda v bližnji bodočnosti bolj mila, kot jim je bila doslej!

Prvi zaprejši ali pa pri smotajih v prebavi vzemite zjutraj na teče kozarec naravne »Frans-Joaci« vode.

Še o politični zavednosti

Zadnjih smo govorili na splošno o politični zavednosti ter ugotovili, da je boj našega naroda za njegove pravice tako težak zato, ker imamo v svoji sredi le preveč takih, ki v svoji omejenosti slepo drve za očimimi škodljivci lastnega naroda, ali se pa dajejo premamiti s skledo laže oziroma so prestrašopetni za odločen boj. Vsi naši sovražniki lahko vedno računajo na te ljudi, ki so ob vsaki priliki pripravljeni pasti v hrbet svojemu lastnemu narodu in s tem bistveno oslabiliti njegovo udarno moč.

V politiki sta — poleg programa seveda — najvažnejša čimtelja zavednost in odločnost ljudskih množic. Kakih 30 let je pred vojno bivša SLS budila, vzgajala in vodila naš narod, ki se je zato ravno v tej dobi dvignil kulturno in gospodarsko najvišje. Vojna in hudi poveljni doba je pa povzročila vseobčo demoralizacijo. Rod, ki je zlasti od leta 1905 do 1910 izbojeval tolike zmage, je deloma pomrl, deloma se je pa postaral in danes imamo opraviti že po večini z rodom, ki je doraščal med vojno in prve čase po vojni ter se je zato vzgajal in jako zastrupljenem ozračju. Iz javnega življenja so izginile vrednote, ki so se časih smatralo za samo po sebi umevne, kakor n. pr. poštenje, resnica, rodoljubje itd. in nadomestili so jih koristiljubje, sebičnost, laž, narodno izdajstvo, nasilnost itd.

Slovenski narod ima že skoro sto let, t. j. od leta 1848 bistveno isti program, le razširjal in poglobljal ga je vzporedno z razvojem razmer. Danes bi ta program lahko na kratko izrazili takole: v okviru skupne jugoslovanske države zahtevamo popolno politično, kulturno in gospodarsko samopravo Slovenije in čim najuspešnejše varstvo naših rojakov preko državnih meja. Izkolnje zadnjih deset prodvejnih let in vsa poveljna leta so menda že davno odprla oči največjim zastajalcem, da je vse govoritve in pijačenje naših izkoreninjenecov o »jugoslovenstvu«, »unitarizmu«, »edinstvu« in kar je še silčnih fraz, navaden švindel, ki gre za tem, da prej ali slej, izlepa ali izgrda narodno in versko propademo, a najlaže bo doseči ta cilj, če se nas gospodarsko čem bolj izkrene v korist drugih pokraj, ker bi bila s tem zlomljena naša odporna sila. To je cilj in program vseh naših »jugoslovenov« vseh branž in barv od Kramer-Pueljeve JNS do Narodne odbrane in kar je takih organizacij.

Takega »jugoslovenstva« mi nikoli nismo hoteli, naša dokleta med vojno niso zbirale podpisov za tako »uedinjence« in prav noben vojak, na katere se »jugoslovenec« ob vsaki priliki sklicujejo, se ni na nobeni fronti nikoli bojeval za take cilje, temveč le za svobodno Jugoslavijo, ki naj nudi srečen in zadovoljen dom vsem trem jugoslovenskim narodom. Zato je tudi več kot samo ob sebi umevno, da naš slovenski narod tako »uedinjence« in take »jugoslovenstvo« enkrat za vselej, napram vsakomur in v vso odločnostjo odklanja, ker hočemo za vsako ceno in v kljub vsem nasprotnim silam ostati katoliški Slovenci in prav nič drugega, kakor hočejo ostati prebivalci »južnih« pokraj in pravoslavni Srbi in nič drugega, kar se nam dovolj jasno izpričali dogodki ob smrti patriarha srbske pravoslavne cerkve.

Vsak Slovenec si mora biti o tem bistvu vseh naših vprašanj brezpogojno na jasnem,

kajti iz tega bistva izhaja že skoro dvajset let vse, za kar se borimo in vse, kar nas tare. Tu ni nobene srodaje poti in nobenih barantanj. Ali hočemo ostati katol. Slovenci ali se pa »uedinjimo« in »pojugoslovenimo« tako, da izgine, kajti nobenemu Srbu še niti na misel ni prišlo, da bi se odrekel v čemurkoli od svojih srbskih in pravoslavnih oseb. Ko še nikoli v zgodovini ni naredil noben narod samomora, je samo ob rebi umevno, da se tudi Slovenci nismo pripravljene odreči niti ene naše slovenske osebine, temveč da hočemo živeti dalje kot samostojen narod ter se svobodno razvijati.

Iz te naše volje, ki živi v slehernem Slovence, razen morda v par sto izkoreninjenih, moramo pa seveda potegniti tudi prav vse posledice, kajti nemogoče je na eni strani čutiti edino pravilnost opisanega našega programa, na drugi strani pa v kakršnikoli obliki blajpčevati in podpirati organizacije in stranke, ki tega programa ne priznavajo, temveč je njih končni cilj odkrito ali prikrito uuedinjence Slovencev.

In tega jedra vseh programov in vprašanj se pri nas le pre malo zavedamo, oziroma ne delamo vedno dosledno in povsod v smislu naših spoznanj, temveč na vzmaj le pradi kolebamo. Od tod tudi ogromni del vseh naših poveljnih porazov. Velik del pod prejšnjim režimom izvoljenih županov se je v sru prav dobro zavedal, da je zgoraj navedeni naš program edino pravilen, izpovedujejo in pritrjujejo mu ob vsaki priliki, a pri zadnjih senatorskih volitvah so oddali svoje glasove vendarle gg. Kramerju, Puelju in Marušiču z zagovorom, da se pač ne kaže zameriti gospodom, ki so na oblasti. Da, če nam je trenutno perišče koruze, s katero se trenutno nasitimo in ki je moramo sami presneto drago plačati več nego obstoj naroda, potem seveda ne more biti drugače nego je. Če si izbojujemo našo slovensko samostojnost v okviru skupne Jugoslavije, potem nam ne bo treba nikoli in nikjer beračiti za milost in za podpore, ker gre našega slovenskega denarja vsako leto toliko preveč v Belgrad, da bi se skoro valjali v blagostanju. Toda za ta veliki cilj moramo znati prenesti tudi kako žrtev, kajti nihče nam ne bo na krožniku prinesel uuresničenja našega programa, temveč ga bomo morali presneto trdo izbojevati.

Prvi pogoj uspešnega političnega privedanja je zato jasna, odkrita in dosledna politična zavednost naroda. Priznamo, v našem ljudstvu je mnogo politične zavednosti, to nam prikaže kruta proganjanja in junaške zadržane promognih naših ljudi za časa nezahabnega Kramer-Pueljevega režima, vendar ta zavednost je nikakor ni dovolj splošna, kajti tudi vsi protislovenski in protikatoliški strahmi najdejo pri nas dovolj značajnežev, rebi-hopetcev, sebičnežev in omejenecov, ki so pripravljene za trenutno korist zaposlaviti usodo vsega naroda trenutnim koristim. Zadojč smo povedali, da je žel pri zadnjih skupščinskih volitvah katoliški mož katoliškega podjetja navzlic proglašeni abstinenca voliti najhujšega

Krasno ilustrirane dopisnice sv. Cirila in Metoda najpenejše dopisovanje za vsakogar. Na vsaki pošti samo Din 1'.

Mogočen tabor Okrajne kmečke zveze v Kranju

Tako lepe in pestre prireditve, kakor je bil v nedeljo 22. avgusta kmečki tabor v Kranju, gorenjska prestolnica že zlepa ni videla.

Najlepši del prireditve je bil pač velik kmečki sprevod. Na čelu je šla kmečka fanfara, konjenik z veliko državno zastavo in tuji konjeniki z zelenimi kmečkimi zastavami. Za čelom sprevo so konjeniki nosili pomemben napis: Gospod, daj nam vsakdanji kruh! Za tem je bil voz, na katerem je bil s kulisami predstavljen stari tabor iz tur. časov: kerkvica na gričku in zid okrog nje. Nato je jezdilo nad 100 zastavnih gorenjskih fantov in mož, večina v narodnih noših, na krepkih konjih, za kranjsko godbo pa se je uvrstilo nad 200 oseb močna in krasna skupina narodnih noš iz skoraj vseh krajev Gorenjske. Pozornost so vzbujali moderni kmetijski stroji podružnice Kmečke zveze iz Senčurja, ki so dokazali, da naš gorenjski kmet koraka naprej z duhom časa in po svojih najboljših močeh uvaža vse tehnične pridobitve na polju kmetijstva. Nato so se razvrstili številni vozovi, okrašeni a cvetjem in zelenjem, na katerih je bilo videti najrazličnejša opravila našega kmeta: voz s plugom in sejanci iz Bitenj, voz s snopom žita in ženjtoami iz Cerkelj, voz z mlatiči iz Smlednika, voz s pajkljeni iz Mavčič, razni travniški stroji iz Smlednika, voz s kopico sena iz Naklega, majerji in majerice iz Kovorja, živinorejska skupina iz Kranja in Hrastij, mlekarška skupina s stroji iz Naklega, voz a sadno tiskalnico in sadnim mlinom iz Besnice, voz s statvami in tericami iz Cerkelj in Brnika, voz s tesači s Trstenika, voz z lesenimi izdelki z Jezerskega, voz s kopo in ogljarji iz Besnice, voz z apnenico z Loma in voz z opekarno iz Gorič. Vmes med temi vozovi so korakale močne skupine fantov in deklet iz posameznih vasi, koscev, ženjic in grabljic. Vsaka skupina je imela harmoniko in veselo petje se je razlegalo po kranjskih ulicah. Sledila je močna skupina mladinske Kmečke zveze, nato pa je sledila največja skupina v sprevo: kmečka ohcet, ki so

jo pokazali fantje in dekleta iz Predoselj. Trije okrašeni parizariji so vozili balo, nato pa je sledila dolga veriga veselih svatov s harmonikami in petjem. Zadnji voz v sprevo je predstavljal starinsko kmečko hišo z družino pri nedeljskem počitku. Sprevod so zaključili konjeniki ki so nosili pomenljiv napis: Blagoslovljena si zemlja, komur plodiš! Ves sprevod je bil tako sijajno sestavljen in organiziran, da moramo okrajni Kmečki zvezi v Kranju iskreno čestitati. Sprevod je potem šel na Glavnem trgu mimo županstva, kjer so bili na balkonu zbrani odličniki: zastopnik Nj. kralj. Vis. kneza namestnika Pavla g. podpolkovnih Radojkovič, minister dr. Fran Kulovec, okrajni načelnik dr. Lipovšek, predsednik Kmečke zveze Janez Brodar, zastopnik kranjske mestne občine dr. Mežnar in drugi. Sprevod se je nato obrnil in krenil med gostim špalirjem občinstva in z veselimi petjem proti športnemu prostoru Planine. V sprevo samem je bilo okrog 2000 ljudi, pripomniti pa je treba, da so v sprevo sodelovale le skupine, ki so po zamisli spre-

8 tabora Kmečke zveze v Kranju so mladi fantje in dekleta pred tisoč in tisočglavo množico pred našimi razne kmečke običaje.

VINO pristo in poceni dobite pri
Centralni vinarini
v Ljubljani

voda pristojale v njegov okvir. Ostalih udeležencev tabora, ki so bili v špalirju, pa je bilo gotovo tudi nad 3000, tako da mirno lahko ugotovimo, da se je našnjega kmečkega tabora v Kranju udeležilo nad 5.000 mož in fantov ter žena in deklet.

Med sv. mašo je imel dekan g. Škrbec krasen cerkven govor, v katerem je pozival zbrane kmete, naj gredo na delo pod geslom: Z Bogom za svoj stan, z Bogom za svoj narod, z Bogom za svojo državo. Govor g. dekana je močno odjeknil v srcih poslušnih kmetskih, saj so prepričani, da vsako »Kmečko slovo«, ki ne sloni na božjih temeljih, prej ali slej dohiti — prepad.

Po sveti maši je bilo stanovsko kmečko zborovanje, na katerem sta ognjevito govorila v blagor kmeta posest. Brodar in Janžekovič.

Popoldne je večtisočglava množica prisostvovala zelo zanimivi »kmečki ohceti« in starih slovenskim plesom, nakar se je pričelo pristno in iskreno narodno veselje.

Kmečki tabor v Kranju je klub nestalnemu vremenu, ki je gotovo oplašilo precej ljudi, izborni uspel.

8 tabora Kmečke zveze v Kranju so mladi fantje in dekleta pred tisoč in tisočglavo množico pred našimi razne kmečke običaje.

Zrtve boljševiškega preganjanja

Pred leti so njega in 10.000 drugih nesrečnikov z velikanskim jetniškim transportom peljali v koncentracijsko taborišče Kotlas na reki Dvini. Vseh 10.000 jetnikov so stlačili v tovrne vagonne, katere so zapečatili. Celih osem dni je trajala vožnja, preden so prišli v namenjeno zadnjo železniško postajo. Spremlajoče straže so vsaki tretji dan enkrat odprle zapečatene vagonne, iz katerih so pobrali mrličje, kateri so med tem in strašnem pomanjkanju izdihli. Mrtve so metali kar ob rob železniške proge. Jetnikom so dajali hrano samo vsak tretji dan, ko so vagonne odprli. Ko so nazadnje s transportom prišli do zadnje železniške postaje, so morali jetniki še 12 dni korakati skozi sneg in mraz. Med tem niti enkrat niso imeli strehe nad glavo, da bi bili prenočili pod streho. Samo 300 od vseh 10.000 je živih prišlo v taborišče.

Sedaj je v koncentracijskem taborišču v Kotlasu 300.000 jetnikov. V taborišču Marijinsk v okrožju Tomsk pa jih je celo 400.000.

Na goro Atos v Grčiji se je pred kratkim vrnil atoški pravoslavni menih Jevgenij, katerega so sovjeti izmenjali za tiste komuniste, ki so bili na Grškem zaprti. Njegova zgodba je tale:

Menih Jevgenij je leta 1914 odšel z gore Atos v Rusijo, kamor so ga poslali njegovi predstojniki. Tam je ostal med svetovno vojsko, nakar je sledila revolucija. Meniha so boljševiki l. 1920 ujeti v Rostovu in ga zaprli. Iz preobilice svojih strahotnih doživljanj je menih povedal nekaj groznih stvari: V rastorski ječi, v kateri je bil tudi on zaprt, je bilo umorjenih 123 pravoslavnih popov. V isti ječi sta en duhovnik in en nadškof morala umreti gladi.

Slovenska katoliška družina kupuje in uporablja dopisnice sv. Cirila in Metoda. Na vsaki pošti samo Din 1'—.

JNS arja, ker se je bal za službo svojega sina, ki je bil še v — tretjem razredu osnovne šole. Gorje narodu, ki ima take »junake«. A kar je najlepše je pa to, da ravno taki »junaki« najraje in najglasnejše zabavljajo na vse in da se le redko dobi kdo, ki bi jim odkrito zabebrsil v obraz, da so vsaj polovico vse naše nesreče krivi ljudje, ki jih pri najboljši volji ne moremo imenovati drugače kot — sebične izdajalce.

Vsa politična moč naših nasprotnikov temelji na teh ljudeh, česar se oni tudi prav dobro zavedajo, zato so uporabljali prav vsa sredstva in jih še uporabljajo, da čim večje množice politično korumpirajo, tako da naše ljudstvo sploh ne bi več gledalo na program strank, temveč le na to, kdo jim tisti trenutek moli večjo vrečo koruze.

K sreči ogromna večina našega ljudstva politično še ni korumpirana, velik del nudi celo naravnost primer najvzornejše politične zavednosti, a napeti moramo vse sile, da s kakršnikoli sredstvi zadušimo vse strupene pojave politične korupcije, kajti le politično zavednemu narodu je prej ali slej zajamčena končna zmaga.

KAJ JE NOVEGA

OSEBNE VESTI

d Hudo je obolel na pljučih dubrovniški škof dr. Josip Carevič.

d Na Bled sta prišla ban savske banovine dr. Viktor Ružič in zagrebški župan dr. Teodor Perčić.

d Za častnega občana je izvolil soglasno občinski odbor v Dolu pri Ljubljani bana dr. Natlačena v znak zaslug za zgraditev novega mostu čez Kamniško Bistrico pri Beričevem.

DOMAČE NOVICE

d Zelo lepo je uspel na Veliki Šmaranci tabor Marijinih vrtov na Raki pri Leskovcu.

d Zelo lepo je uspel prosvetni tabor v Dol Logatcu, ki je bil preteklo nedeljo, dne 22. avgusta. Praznovali so ob enem 30 letnico Prosvetnega društva v Logatcu. Na predvečer so na prostem dovršeno zaigrali Finžgarjevo »Naša kri«, kjer je nastopilo okrog sto igralcev. V nedeljo pa je korakalo, na veliko jezo svobodnjakarskih izkoreninjenecov — v krasnem sprevodu skupno okrog 1200 ljudi, za Logatec zelo prepričevalno število. Samo narodnih noš se je zbralo v sprevodu 162, kolesarjev 60, fantovskih krojev 46, dekliških krojev 183, mladcev 33, naraščajnikov 128, civilistov pa je bilo v sprevodu nad 500, med njimi posebno mnogo mladine. Sprevod sta pozivljala domača ter vrhniška godba, na čeln pa je pred skupino 14 konjenikov nosil domač fant v narodni noši veliko državno zastavo. Zelo pestra v sprevodu je bila skupina voz z narodnimi nošami, pozornost pa je vzbudila lepa skupina 11 zastav. Sprevod se je razvil skozi trg ter odkorakal pred farno cerkev, kjer je daroval sv. mašo in pridigoval g. dekan Kete z Vrhnike. Omeniti moramo gosp. Premka, upokojenega davčnega upravitelja z Vrhnike, ki je kot 67 letnik moške korakal med fanti v novem kroju ter potem kot najstarejši tudi stregel pri sv. maši. Službi božji, ki jo je daroval dekan Kete, je sledil tabor, na katerem sta navdušeno govorila vrhniški advokat dr. Marolt in prosvetni nadzornik g. Ivan Dolenc. Popoldanski telovadbi in koncertu pevskih zborov je prisostvoval tudi minister dr. Korošec.

d Nad 600 romarjev iz Gorice in okolice je obiskalo dne 18. avgusta Mater božjo na Brezjah. Z njimi je prišel goriški nadškof dr. Margotti. Na poti grede so romarji obiskali Bled in tam tudi kosili. Na Jesenicah so goriške rojake sprejeli s slovensko pesmijo, ki je bila tudi g. nadškofu zelo všeč in je pevce pohvalil. Romarji so izstopili na Otočah in nato odkorakali proti Brezjam, kjer so odpravili ta večer in naslednje jutro romarsko dolžnost, potem pa se s posebnim vlakom odpejali v Ljubljano, odkoder so se že po nekaj urah svobodnega diha vrtnili v novo domovino. — Naj še večkrat obiščejo nas in Mater vseh Slovencev na prijaznih Brezjah!

d 25 letnico Prosvetnega društva so obhajali minulo nedeljo v Dolu pri Hrastniku. Ob navzočnosti bana dr. Natlačena je bil blagoslovljen novi društveni prapor, ki mu je kumovala Cecilija Urbajc iz Hrastnika. Po službi božji je bilo zborovanje pred cerkvijo. Slabo

vreme je preprečilo popoldanski nastop na prostem. Zato so se množice zgrnile v društveno dvorano. Omembe vredno je še tole: Med zborovanjem so videli tudi več socialistov iz Hrastnika, ki so se prav mirno in lepo obnašali ves čas zborovanja. Vse drugače pa se je obnašalo par fantov s sokolskimi znaki, ki so ves čas zaman upali, da bodo začeli socialisti prvi izgovoriti. Eden izmed njih, sodelavec mladinske JNS, je v začetku govora prof. Bitenca snel s prsi svoj sokolski znak, se pomešal med ljudstvo in zakričal »Živel komunizem!« misleč, da bo s tem spodbudil socialiste, da bodo začeli izgovoriti. Ko pa s tem svojim vzklikom ni uspel, je šel med svojo družbo, ki se je nato osramočena umaknila.

d Lepo je uspel tabor bojevnikov, ki je bil v nedeljo, 15. avgusta, na Brinjevi gori pri Zrečah. Govorili so razni govorniki, med njimi tudi podpredsednik Zveze bojevnikov, ki je v izbranih besedah očrtal stremenje Zveze bojevnikov za mirovno misel in nje delo za počastitev umrlih tovarišev. Vabil je navzoče k blagoslovitvi temeljnega kamna za spomenik vsem slovenskim žrtvam svetovne vojne na Brezjah, ki bo 29. avgusta tega leta.

d Zopet toča. Letošnjega poletja se bo prebivalstvo novomeškega okraja spominjalo z grozo zaradi strašnih neviht in toč, ki zaporedoma tlačijo in uničujejo tako dobro obetajočo drugo letino. Tako je zopet ono nedeljo dopoldne prihrumela nevihta s točo, debele kot oreh, nad občini Mirna peč in Šmarjeta in v eden in pol kilometra širokem pasu oklestila vse vinograde, da se ne bodo mogli zlepa popraviti. Oklestila je vsa sadna drevesa in dozorevajoče sadje tako obtočila, da ni za nobeno rabo. Dobro obetajočo sijo, proso in koruzo, korenje in peso je poškodovala tako, da je najmanj polovica tega pridelka uničena. Vihar je metal opeko raz streh in prevračal kozolce. Naliv pa je z ogromno silo drvel preko cest in jih tako razril, da ni govora več o kakih cestah. Tamošnji prebivalci se bavijo s prodajo vina in sedaj so ob vse. Ze lansko leto je v občini Mirna peč toča tako potokla pridelke, da so se morali za nabavo ajdovega semena zadolžiti. Letos pa niso mogli plačati kmetje galice za škropljenje vinogradov, katere je lani uničila toča in je bilo za 800.000 din škode. Kakor je bila letos prva letina slaba, tako je druga obetala dobro in ljudje so se nadejali, da bodo lahko z izkupičkom poravnali dolgove ter imeli dovolj za prehrano za zimo. Na ta način pa bo statistika lahko zabeležila velik porast števila brezposelnih, ako ne pride od merodajnih strani in države izdatna pomoč. Škoda še ni uradno ocenjena. Je pa ogromna. Samo v mirnopeški občini je za okrog pol milijona škode. Tu so najbolj prizadete vasi Čevče, Dolenja vas, Šentjurje, Hmelčec, Globoki dol, Gornje in Dolnje Karteljevo. V občini Šmarjeta pa: Selo, Radonje, Dolnja vas, Gornja vas, Celevec, Zalonce, Strelac in Orešje. — Okrog Trebešnega in pa po kostanjeviški okolici je toča sijo, oziroma vinograde popolnoma uničila. — Tudi nekateri drugi slovenski kraji so bili te dni po toči zelo prizadeti.

d Izjava srbskih zadružnikov. Pred kratkemu sta bili seji upravnega in nadzorstvenega odbora Glavne zveze srbskih kmetijskih zadrug

v Beogradu, ki se pripravljata na svoj letni občni zbor. Na zadnjem sestanku je bila sprejeta naslednja izjava zadružnikov: 1. Zadružništvo je družabno gibanje, ki je edino v stanju, da reši naše nacionalno vprašanje, da uredi naše socialne odnose in odnošaje med delom in kapitalom, in da reši našega kmeta od izkoriščanja raznih oblik kapitalizma bilo posredniškega, kreditnega ali katerekoli druge oblike. 2. Moralna stran zadružništva ostane vedno kot osnova vsega zadružnega poslovanja. Zadružništvo naglašata prava moralna načela, ki so v soglasju z besedami in delom posameznikov in zadružnih enot. 3. Zadružno gibanje je gospodarskosocialno in te njegove strani ne gre nikoli pozabljati. Gibanje se izgrajuje v današnji družbi v novih oblikah in pripravljata boljšo družabno bodočnost. 4. Politična nevtralnost in verska strpnost ostaneta za vedno trajna zadružna miselnost. 5. Zadružništvo kot cilj, ne pa kot sredstvo je trajna zadružna miselnost. Zato zadružništvo ne more služiti drugim gibanjem, ker samo obsega vso celoto družabne skupnosti.

d Rok za prijavo vžigalnikov je potekel. V vednost tistim, ki jih morda še imajo neizgotsane. Za neizgotisan vžigalnik so določene hude denarne kazni, zatorej: pozor!

Strokovnjaki govore:

Pranci slabih nemških svinj, ki se v tukajšnji okolici niso mogli aklimatizirati, so se izjemoma dobro razvili ob dodatku „PEK-a“ in „OSAN-a“ in so naglo pridobivali na teži. A. Gabor, Petrovgrad. „PEK-a“ in „OSAN-a“ sta povsod izredno koristila, kakaj tudi Vi ne zvišate svojih dohodkov? Navodila daje zastoj:

„KASTEL“ d. d., Zagreb 6, poštni predal 50

d 100 odvetnikov je sedaj v Ljubljani, službo pa jih opravlja samo 96, ker so minister dr. Krek, ban dr. Natlačen, dr. Sturm in dr. Ahačič začasno opustili odvetniško poslovanje.

d Boj z gosenicami si lahek. Kar 76 kg gosenic je pobil en sam dan bosanski kmet Tomo Pupič iz okolice Doboja. Gosenična zalega se je v veliki meri razpasla zadnje čase tudi po Bosni, kjer je napravila po željnih velikansko škodo. Najzanimivejši primer, ki se je pripetil v zvezi s to golaznijo, je vsekakor oni, ki je dal toliko opravka kmetu Pupoviču. Nad gosence se je spravljal kar na ta način, da jih je skušal s fizično silo pobiti. Ko je spoznal, da bo tudi to delo brezuspešno, je spustil na njivo 16 rac, ki so prav pridno čistile razore pred seboj. Toda, kaj se je drugi dan zgodilo! Vseh 16 rac je poginilo, gosence pa nadaljujejo svoj pohod proti Sarajevu.

d Nekoliko pozno so pogruntali. Poročali smo že, da uničujejo gosence zeljnike. Ta nadloga se je tako razširila, da letos kmetje sploh ne bodo imeli zelja. Kmetje se borijo z vsemi sredstvi proti gosencam, pa se je po zatrjevanju strokovnjakov obnesel samo tobačni izvleček, in sicer pol litra izvlečka na 12 litrov vode. Zelje škropijo a to tekočino iz navadnih vinogradnih škropilnic.

d Še ena nova šola. Šola, v kateri se bodo otroci učili gledališke umetnosti, bodo odprli v Zagrebu. Prosvetno ministrstvo je že odobrilo pravilnik za to šolo. S poukom bodo na tej šoli začeli 1. oktobra. Namen šole, v kateri se bodo otroci učili gledališke umetnosti, je privzgojevanje umetniško estetskega čuta pri mladini in sploh vsega, kar je nujno potrebno za dobrega gledališkega igralca. Namen šole pa ni samo

te, da bi iz nje izhajali sami gledališki igralci, pač pa, da mladini vcepi tudi pravega smisla za gledališko umetnost, ki jo mora pravilno presojati ne samo igralec, pač pa tudi gledalec. Dostop v to šolo bodo imeli otroci, ki so stari od 5 do 16 let. Učitelji bodo otroke učili predvsem pravilnega izgovaranja, umetniškega čitanja, deklamiranja, recitiranja, poleg tega pa jih bodo seznanjali tudi z različnimi hrvaškimi narodnimi običaji, plesi in glasbo. To bo obenem prvi zavod te vrste v državi, pa tudi v inozemstvu jih je malo. Če bo šlo povsod tako naprej, bodo naši otroci res vse znali, samo dobro brati, pisati in računati ne...

d **Drzno zločinsko družbo** so prijeli orožniki pri Sv. Marjeti na Ptujskem polju. Ta družba je že nad dve leti ogrožala javno varnost v župnijah Polenshak, sv. Lenart, Sv. Lovrenc, Sv. Tomaž in Sv. Marjeta. Aretiranih je dosedaj 8 oseb, ki so med drugim priznale nad 200 ropov in tatvin, nad 1000 tatvin kokoši, 21 tatvin svinj, ki so jih zlikovci zaklali v svinjnjih lastnikov, poleg tega pa še ogromne količine obleke in drugih predmetov. Preiskava traja še dalje ter bodo sledile še nove aretacije. Prebivalstvo teh krajev spremlja z največjo nestrpnostjo nadaljne izsleditve v tej veliki aferi, ki razburja sedaj vso ptujsko okolico. Pričakuje tudi ostre kazni za zlikovce, med katerimi je veliko delomrznežev, pa tudi več posestnikov.

d **Vitezstvo naših »vitezov«**. Dne 15. avgusta so slovenski fantje v Trzinu lepo telovadili. Ko se je pomikal sprevod skozi mesto, so bili naši ljudje deležni neslovenskih viteških napadov. »Vitez« so zmerjali in grozili celo z revolverjem. Ze med tednom so se »vitez« pogovarjali, da bodo sprevoč motlili — Ali nimajo v Trzinu nobenega »zelenega Henrika«?

d **Od zneska ene milijarde kredita za javna dela** je država doslej izplačala okrog 460 milijonov dinarjev. — Le korajžno napreji!

d **Šentvitsko obrtno razstavo so zaključili** preteklo nedeljo. Imela je nad 6000 obiskovalcev, med drugimi tudi knezoškofa dr. Rožmans. Srbi in Hrvati pa tudi domačini so po večkrat pokupili razstavljeni pohištvo. Razstava je v splošnem torej doživela lep uspeh.

d **Tistim, ki se jih tiče**, v vednost. V dneh 15. avgusta, na praznik Velikega šmarna, in 16. avgusta, ko je praznik sv. Roka, se v lepi cerkvi sv. Roka nad Mozirjem zbere veliko romarjev iz Savinjske in Šaleške doline. Dne 16. avgusta je tudi kramarski in živinski sejem v Mozirju, ki je seveda dokaj živahen, ker pridejo po opravljani pobožnosti romarji v trg. Med romarji jih je bilo dokaj takih, ki so imeli na prsih znak coljskega tabora; ta znak namreč ljudje še sedaj radi nosijo, saj jih spominja lepih dni v Celju, ki so bili obenem poslovilni dnevi od nadškofa dr. Jegliča. Nekaterim gospodom v Mozirju pa to ni bilo všeč, zato so naščuvali naraščajnike mozirškega Sokola, da so hodili po trgu in trgah znake s prsi ljudi. Naši ljudje so ostali mirni in niso izvajali nobenih posledic.

d **Ljubljana v jeseni**. Jesenska prireditve Ljubljanskega velesejma bo letos od 1. do 12. septembra. Za to prireditve je generalna direkcija državnih železnic dovolila polovično vozitno in sicer za potovanje v Ljubljano od 27. avgusta do 12. septembra, za povratek pa od 1. do 17. septembra. Na železniški odhodni postaji je treba kupiti poleg cele vozne karte do Ljubljane še rumeno železniško izkaznico za 2 dinarja. Na to izkaznico bodo v Ljubljani na velesejmu dali potrdilo o obisku in izdali vele-

Sonce stoji v znamenju NIVEA!

To pomeni: krasno vreme, da more pojaveti Vaša koža, ki ste jo okrepiš z Nivea. Izkoristite čim bolj sonce, izkoristite pa tudi bolj Nivea! Ni boljše kombinacije kakor sonce in Nivea in sicer za Vaše zdravje, za krasno rjavo barvo in tudi ... za Vašo denarnico, kajti Nivea je vendar tako poceni!

sejensko legitimacijo, nakar ima obiskovalec brezplačen povratek. Jesenski ljubljanski velesejmi bo podal sledeče: Razstavo slovenskega novinarstva; Etnografsko in misijonsko razstavo »Indija«; Gospodinjstvo razstavo »Materi za otroka«; Umetnostno razstavo slovenskih likovnih umetnikov; Cvetlično razstavo, vzoren sadni vrt, razstavo eksotičnih ribic in razstavo metuljev; Razstavo malih živali; Razstavo pernate in dlakaste divjadi naših gozdov v posebnem živalem vrtu; Razstavo industrijskih in obrtnih proizvodov; Tekmovanje jugoslovanskih harmonikarjev bo 12. septembra. Obiskovalcem bo na razpolago tudi lepo zabavišče in pa variete s prvovrstnimi atrakcijami.

d **Novo sredstvo za konzerviranje brezalkoholnih pijač-mošta**. Ze davno smo pogrešali dobro sredstvo za konzerviranje brezalkoholnega mošta tako za vinogradnike kakor tudi za številne konzumente (predvsem žene in otroke). Da se odponore temu nedostatku, je poljedelsko ministrstvo že lani dovolilo tvrdki »Radio-san« iz Zagreba, Dukljaninova ulica 1, da more dati v promet tako sredstvo pod imenom »Nipakombin«-A-II.

d **Srborita ženska**. V Jelovcu nad Mariborom so pri posestniku Antonu Čepeju želi žito. Ko so šli domači in delavoč k južini, je prišlo med Jožefom Klenošekom in Jožefo Zunko do prepira. Zunkova je metala Klenošku koščice od sliv v obraz, ta pa se je razsrdil ter ji je zapretel, da jo bo pretepel. Na te besede pa je odšla Zunkova v svojo nekaj sto metrov oddaljeno hišo ter se je vrnila nazaj na njivo s lovsko puško, je tam nabila ter sprožila strel proti Klenošku. Strel pa je tega zgrešil, pač pa je zadel in ranil Marijo Čepe, ki je stala kakih deset metrov stran od Klenoške. Čepejevo so morali spraviti v mariborsko bolnišnico, Zunkovo pa so orožniški aretirali. Izgovarja se, da je v jezi hotela Klenoške samo ostraiti.

d **Kolklo metrov cevi imajo gasilci po bavinah**: dravska 209.262, savska 99.534, dunavska 41.179, moravska 8.681, drinska 17.985,

vrbska 10.803, vardarska 3.100, primorska 5.239, zetska 836. Iz množine gasilskih cevi je živo razvidna vsa sposobnost in delavnost naših gasilcev. Škoda samo, da zanimiva primerjava ni bila izvedena tudi za drugo gasilsko orodje tako živo kakor za cevi. Jasno pa je brez tega, da smo tudi na polju brizgaln, zlasti pa po motornih brizgalnah, ki so jih zlasti zadnja leta naša gasilska društva nabavljala v znatnih množinah, daleč spredaj pred drugimi kraji. Ob tem nam seveda postaja samo go sobi tudi jasno, da gre slovenskim gasilskim organizacijam prvenstvo tako pri izvedbi celotne gasilske organizacije kot najizkušnejšim, kakor tudi pri raznih dajatvah, ki jih v novejšem času za gasilstvo dajejo javne ustanove.

d **Evharistični križ** je podri nedavno neki zločinec v Metliki. Preteklo nedeljo so križ zopet slovesno postavili na prejšnje mesto.

d **Tujec izkorišča naše rudnike**. »Montania«, ki je v rokah nemškega kapitala, je kupila bivše rudnike antimona v Krupnju in Lisi. Tudi rudniki svinca, cinka in srebra v Srebrenici in v Bosni so prešli v last »Montanie«. Na čelu te družbe je bivši nemški poslanik v Belgradu Difour-Feronce, eden najintimnejših prijateljev dr. Schachta. — Borska družba je kupila za 40.000 funtov podrinske rudnike v Krupnju, ki so bili last angleške družbe »Drina Mine Ltd.«. — Borska družba je odkupila tudi rudna ležišča v Ajvali.

d **Pri ljudeh, ki jih pogosto nedeljuje zapeka, valed česar imajo vrenje v želodcu in črevih**, se pospešuje temeljito čiščenje vsaki prebavitel s čašo naravnega »Franz-Josefove« grenke vode, zaužite jutraj na tešče. Z uporabo »Franz-Josefove« grenke vode se naglo odstranja belina z jezika, ki se nakopiči vsled zapeke, obenem se pa doseže tudi boljše tek.

d **Lepo nagrado dobi**. Pri pregledu osebnega vlaka, ki je vozil iz Maribora, je našel g. Gavrilovič kovčeg brez gospodarja. V tem kovčegu je »potovalo« iz Maribora v neznan

Ogl. reg. št. br. 26.671/35.

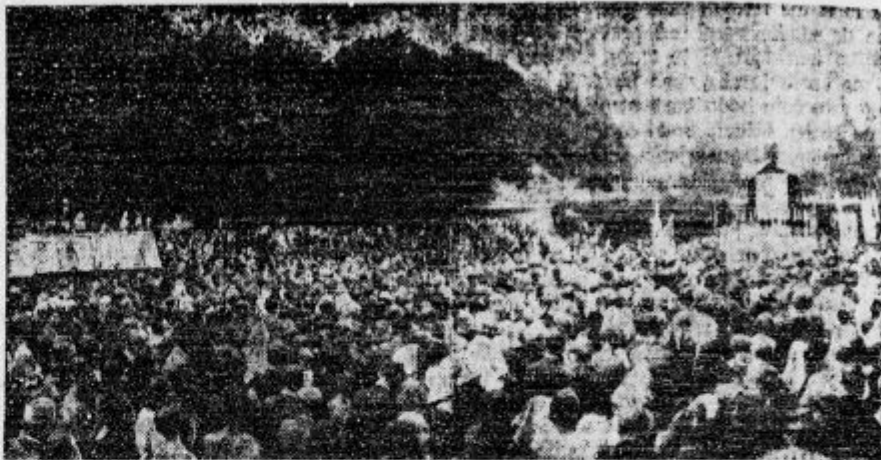
rmer 576 vžigalnikov, za katere se bo nepoznan lastnik, ki se je najbrž vozil v sosednjem vozu ter je kovčeg iz strahu pred kaznijo zatajil, seveda obrisal. Izsleditelj kovčega dobi lepo nagrado, saj izplača uprava monopolov za vsak izsleden vžigalnik premijo 10 dinarjev.

d Ne kolkajte dopisov in vlog na Agrarno banko Pogosto se dogaja, da kmetje kolekujejo svoje dopise in vloge, s katerimi se obračajo na Privilegirano agrarno banko, podružnico v Ljubljani, za odlog plačila ali s kako drugo prošnjo. Zato opozarjamo, da je kolekovanje dopisov in vlog na Agrarno banko nepotrebno. Agrarna banka je delniška družba kot so druge banke, edino s to izjemo, da je osnovana s posebnim zakonom in zato s posebnimi privilegiji (predpravicami). Res je škoda, da bi se denar izmetaval po nepotrebem za kolke posebno v času, ko ga itak ravno kmetu zelo manjka.

d Nevaren lov za vlomilcem. V gostilno Antona Struklja, po domače pri Zibertu na Trati pri St. Vidu nad Ljubljano, se je te dni priplazil neznan, močan in visok človek, v starosti nad 30 let. Domači so vsi odšli po kosilu grabit otavo. Doma je ostala gospodinja sama. Bila je v I. nadstropju, ko se je v sobi prikazal neznanec in ji grozil z revolverjem. Gospodinja je trepetala od strahu. Neznanec pa je brskal okrog in grabil po raznih predmetih. Spodaj v veži pa se je okoli 13 začel močan moški glas: »Ljudje, kje ste?« Gospodinja je zavpila na pomoč. Neznanec pa jo je popihal po stopnicah in mimo lovskega čuvaja Josipa Sušnika ven na prosto. Držal ga je že za rame, ko je neznanec potegnil revolver in ustrelil v Sušnika. Ranil ga je v desno ramo. Poškodba je lažjega značaja. Tat je ušel ostalim zasledovalcem.

d Ne samo v visoke milijone, temveč da je že milijardo sega število časnikov in časopisov, ki so doslej šli med Slovence. Na velesesju boste videli veliko sliko, kjer vam bo učinkovito prikazano po natančnih računih, da so Slovenci v 140 letih obstoja slovenskega novinarstva prejeli doma in na tujem 1.260.056 izvodov časnikov in časopisov. Ogromno proizvodnjo po vojni predstavlja 16 debelih (seveda le naslikanih) knjig, vsaka z nad 50 milijoni izvodov časnikov in časopisov. Velesesjem bo od 1. do 12. septembra.

d Zemlja se bo vrtela na velesesju in sicer v paviljonu »J«. Velikanski globus se bo sukala vse dni od 1. do 12. septembra, gнал ga bo poseben motor. Na njem bodo označene

Naši izseljenci zborujejo pri Mariji Pomagaj

ve velike kabelske postaje ter glavne letalske in plovne proge. S posebnimi pasovi bodo označene tudi smeri poletov ruskih letalcev čez Severni tečaj v Ameriko, potegnjena bo modra žica, na njej pa bo ličen aeroplanček kazal smer teh poletov, ki pomenijo novo dobo v človeškem osvajanju zemlje in daljav.

d Po sončni Dalmaciji z avtom: romanje k Gospej Sinjski in M. B. od Zdravja v Split; z ladjo na prekrasni otok Hvar. Izletniška trgatav grozdja itd. Prijavite se za obširna navodila na naslov: »Družina božjega sveta«, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17.

d Za prelepo lsrško romanje v Rajhenburg in izlet v Zagreb, se odloči vsadko, če prebere podrobna navodila, ki jih pošilja brezplačno: »Družina božjega sveta«, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17.

d V Gorico in Trst ob svetogorskem romanju z avtom 6. do 8. septembra. Prijave za brezplačna navodila sprejema in pošilja: »Družina božjega sveta«, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17.

d Kot oroh debela toča je padala predzadnjo nedeljo nad Zagrebom in seveda napravila po vrtovih veliko škode.

d Po 2 do 4 dinarje so prodajali te dni lepe breskve na trgu v Šibeniku.

d Korpulentnim in mišičastim, pri katerih se pokazujejo znaki raznih težav zaradi nezadostnega izločevanja sokov, izborna pomaga večtedensko pitje naravne »Franz-Josefove« grenke vode. Taki ljudje se morajo tudi doma — seveda pod nadzorstvom zdravnika — zdraviti za shujšanje.

Ogl. reg. S. br. 30474/33

IZ DOMACE POLITIKE

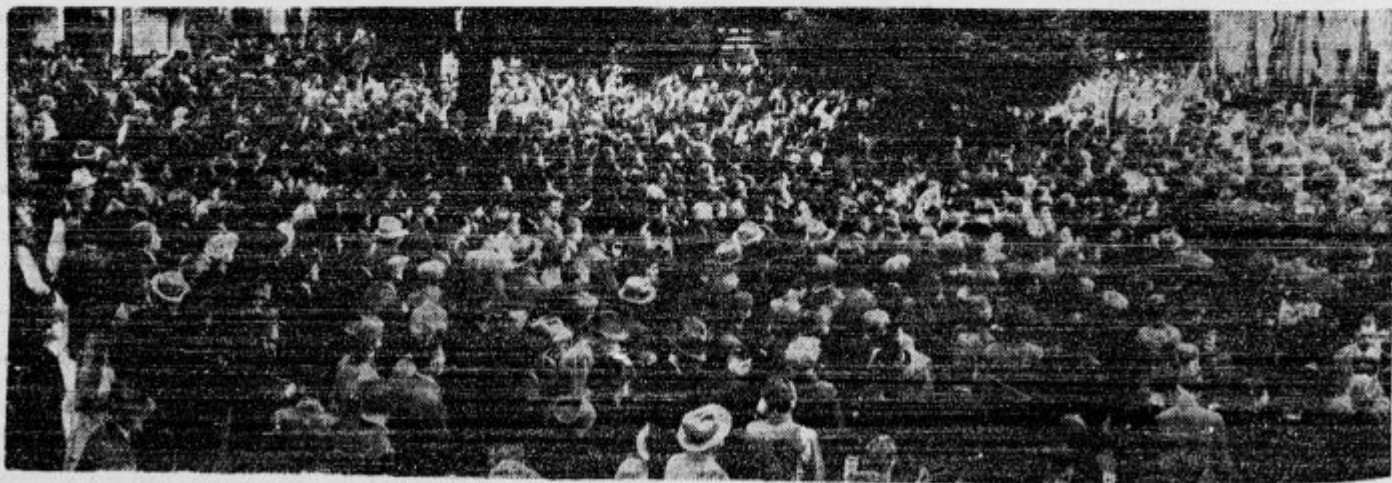
d »Po začrtani poti naprej.« Predsednik vlade dr. Stojadinović se je vrnil s kratkega odmora v Belgrad. Na kolodvoru ga je pozdravil dr. Korošec. Dr. Stojadinović je odgovoril: Dragi prijatelji! Najlepše se vam zahvalim za ta prisrčni in topli sprejem. Ta sprejem, vaša borbenost in vaša zvestoba naši stranki in njenim načelom, mi daje novih moči, da nadaljujem delo naprej po zastavljeni poti v blagor kralja, naroda in vse naše velike in zedinjene domovine. Se enkrat: hvala in živeli!

d Notranje ministrstvo je izdalo razglas, naj ljudje ne nasedajo raznim vznemirljivim vestem. Oblastvom je naročeno, da brezobzirno nastopijo proti vsem, ki bi širili lažnjive in vznemirljive vesti.

d Velika konferenca v notranjem ministru je bila oni dan pod predsedstvom notranjega ministra. Konference so se udeležili vsi bani, poveljniki orožništva in višji policijski uradniki.

d Povest o jari kači in steklem polžu Voditelji srbijanskega dela združene opozicije so se zopet začeli posvetovati v Belgradu.

Konkordat in dr. Maček. Kakor piše belgrajsko »Vreme« je dr. Maček glede konkordata podal tole izjavo: »S konkordatom se hrvatsko vprašanje ne premakne z mrtve točke ter je zaradi tega za njega konkordat politično nezanimiva stvar in ne misli javno zavzeti stališča za ali proti konkordatu. Drugi razlog pa je tale: konkordat spada v niz za-

Velika množica, zbrana na prosvetnem taboru v Logatcu

konov in pogodb, ki so jih izdelale diktatorske vlade ter je njegovo stališče isto, kakršno je bilo nasproti vsem tem zakonom in pogodbam, ki so jih izdelale te vlade.

d Južne pokrajine odobravajo postopanje dr. Stojadinovičeve vlade. Več shodov Jugosl. rad. zajednice je bilo pretekle dni po južnih banovinah, tako med drugim tudi v Rogatici, Čajetinu, Banjaluki in Lebani. Voditelji stranke JŽZ so zborovalcem poročali o delu sedanje vlade ter v pravi luči tudi prikazali ves boj, ki je zadnje čase vstal proti konkordatu. Povsod so navzoči z navdušenjem odobraval postopanje in delo kraljevske vlade.

d V obrambo pravoslavlja je poleg slovenskih liberalcev nastopil sedaj še rusko-sovjetski tisk. Zelo lepa družba! Sovjeti, ki so porušili nešteto pravoslavnih cerkva v Rusiji in pozapri nad 50.000 duhovnikov, sedaj nastopajo kot branitelji pravoslavlja. Vse sovjetsko časopisje napada dr. Stojadinoviča in dr. Korošca.

NESREČE

d Ogenj je te dni izbruhnil v stolpu starega mestnega obzidja na Pristanu v Mariboru. Potem, ko se je gasilec posrečilo požar udušiti, so poklicali še Arbeiterjeve delavce, da so iz stolpa znosili vso tlečo volno, odpadke papirja in cunje, ki so predstavljale še vedno požarno nevarnost. Pri tem delu se je težje ponesrečil 24-letni delavec Alojzij Muhič. Stopil je v lino, pri tem pa je po nesreči prijel za elektrovod, ki je bil napeljan v stolp. Muhiča je nekajkrat močno streslo, nato pa ga je treslo nekaj metrov globoko na sredo sosednje hiše, odkoder je padel na tla, kjer je obležal nezavesten. Pri padcu si je zlomil ključnico in prebil lobanjo ter je v bolnišnici že podlegel poškodbam.

d Gospodarsko poslopje je upepelil požar železniškemu kretničarju Alojziju Pernatu v Račah pri Mariboru. Gospodar je dotični večer prenočeval v poslopju in z poslopjem vred zoglenel.

d Strela je zažgala hišo posestnika Franca Dokla v Velki pri Mariboru.

d Pri padcu z motornega kolesa si je zlomil nogo celjski odvetnik dr. A. Ogrizek. Zelimo skorajšnjega zdravlja!

d Čez visoko pečino je padel. Smrtno se je ponesrečil 19. avgusta na Vrhniki 81 letni delavec Anton Mesec. Napravljal je drva v Močilniku; najbrž mu je v strmini spodrsnilo ter je padel čez visoko pečino in obležal na mestu mrtev.

d Kamenja si je nabasal v žepu. Da bi gotovo utonil, si je nabasal kamenja v žepu neznan moški, katerega truplo so našli v Krki pri Dobravi, občina St. Jernej na Dolenjskem. Utopljenec je moral biti star od 40 do 50 let,

Huda nesreča generala Naumovića

Dne 18. avgusta v popoldanskih urah se je zgodila na odprti czkotirni progi Užice—Sarajevo med postajo Stapani—Užice na km 220-20 huda avtomobilska nesreča, v kateri je dobil zelo težke poškodbe poveljnik celokupnega orožništva divizijski general Jovo Naumović. V kritičnem času je vozil po tej progi sarajevski brzovlak. V trenutku, ko je brzovlak vozil iz predora, je zavozil vanj vojaški avto št. 228/I, v katerem so bili poveljnik celokupnega orožništva general Jovo Naumović, njegova soproga, dva sinova in orožniški polkovnik B. Vejič, orožniški narednik in sofer. Sofer je skušal v trenutku, ko je pred seboj zagledal brzovlak, avto ustaviti. Toda bilo je prepozno, ker je že v naslednjem trenutku prišlo do strahovite nesreče. Suneč

brzovlaka in avtomobila je bil tako silen, da se je avtomobil popolnoma zdrobil. Vsi potniki so obležali težko ranjeni. Najtežje poškodbo je dobila soproga generala Naumovića. Sam poveljnik ima zdrobljeno desno roko in nogo. Vest o težki nesreči se je z bliskovito naglico raznesla po vsej okolici ter so prihitali na lice mesta zdravniki z reševalnim avtom. Vse poškodovance so prepeljali v bolnišnico v Užice, kjer je bila takoj nad vsemi izvršena operacija. Ministrski predsednik je poslal v Užice posebne zdravnike-strokovnjake, ki so ugotovili, da so rane nekaterih poškodovancev hude, vendar ne smrtonosne, ako se kaj drugega ne priklone. Ponesrečence so v posebnem vagonu ministrskega predstavnika pripeljali v Beograd.

visok je 162 cm, ima močne brke in je močno razvit. Na desni roki mu manjka na prstancu noht. Kamenja, ki ga je imel utopjenec v žepih, je bilo štiri in pol kilograma. Iz tega sklepajo, da je šel neznanec prostovoljno v smrt. Ni pa seveda izključeno, da mu je kdo drugi natrpal kamenje v žepu in ga pačil v vodo.

d V Zagorskem rudniku se je smrtno ponesrečil rudar Jožef Zohar. Smrtno nevarno pa je ranjen rudar Anton Zorko. Nad obema se je vsul plaz premoga.

d Šele čez kakih 14 dni. Kača je zlezla skozi grlo v želedec 13 letnemu Dragotinu Vuklišu iz Citluka pri Hrvatski Kostanjici, ko je na pači zaspal. Zadnje čase se je v teh krajih pojavilo izredno mnogo kač. Deček ni niti zapazil, da mu je kača zlezla v želedec, šele doma je nenadoma občutil bolečine v trebuhu. Ker so postajale vse hujše, so morali poklicati zdravnika, ki je ugotovil, da ima dečko v trebuhu kačo. Dosedaj kače še niso priklicali na dan. Zdravnik pravi, da se bo to morda posrečilo šele čez kakih 14 dni. Ojoj! Do takrat bo kača že lahko mlade imela...

d Na mostu je zadel v voz. V nedeljo, dne 15. avgusta popoldne je šel cestar Ozebek iz Škofje vasi pri Celju popravljat most v Škofji vasi, ker je tram od mostu sprnel in se vdrl. Okrog 6. zvečer se je pripeljal po cesti iz Vojnika luksuzni avtomobil. Ker pa je bil na mostu že tudi voznik, je dal cestar znamenje, naj vozi počasi. Sofer se ni oziral na njegovo znamenje, ker ni imel cestar cestarske kape na glavi, in je vozil naprej. Na mostu je zadel v voz, na katerem je bil 15 letni delavec Trobiš Franc iz Zadobrove pri Škofji vasi. Avtomobil je os voza prelomil, z voza je padel Trobiš pod kolesje avtomobila, pri čemer mu je kolesje zdrobilo več reber, razen tega je dobil poškodbo na glavi

in nogi. Prednji del voza je padel na cestarja Ozebka in mu zlomil nogo, dobil pa je tudi poškodbo na glavi, da je bil dobre četrt ure nezavesten. Na kraj nesreče so takoj poklicali reševalni avtomobil, vendar so v bolnišnico v Celje prepeljali samo Trobiša, ker je žena Ozebka hotela obdržati svojega moža v domači oskrbi. Stanje Trobiša je precej resno.

d Ko je ob kotlu mirno spal. Kotel za kuhanje žganja se je razletel nekemu kmetu v Slovanskem Brodu, ko je ta mirno spal ob njem. Kotel je razgnalo zaradi tega, ker je pod njim preveč močno gorelo. Pri eksploziji je vrela brozga, iz katere se kuha žganje, obilila kmeta, da je dobil strahovite opekline po vsem životu. Prepeljali so ga takoj v bolnišnico, vendar pa zdravniki kar zmajujejo z glavami, da bi še ostal pri življenju.

d Razne nezgode. Neznani kolesar je povozil Sodnikar Ano iz Ljubljane in ji prizadel nevarne poškodbe. — Pri padcu si je zlomil nogo davčni kontrolor v p. Adamič Anton v Ljubljani. — Pri sekanju se je zapčila trska v oko 13 letnemu Renku Cirilu iz Tržišča na Dolenjskem. — Slamorenica je močno poškodovala roko 10 letnemu Koželju Ludviku v Zg. Pirničah. — Ko je obiral hruške, je telebnil na tla in se močno poškodoval posestnikov sin Lužar Franc v Tržišču na Dolenjskem.

NOVI GROBOVI

d Ki reveže zatirate, prah boste tudi vi. V Trebnjem so pokopali duhovnika v p. gosp. Viljema Mlejnika. — V Britofu pri Kranju je zaspala v Gospodu v 93. letu starosti blaga žena Helena Zabret roj. Bohinjec, mati šentviškega g. dekana in blejskega g. župnika. — V Slovenskih Konjicah je umrla Katarina Hrepčnik roj. Janežič. — V Majšpergu je zapustil solzno dolino inž. Teodor Novak. — V Mariboru so djali v grob žel. v p. Ivana Smerdela. — Na Bledu je odšla v večnost Eva Triller roj. Leš. — V Crnomlju je izidilni gostilničar in mesar Jakob Sinkovič. — V Mariboru je zatilnil na veke oči vpkojenec drž. železnice Leopold Varl. — V Leskovicah nad Škofjo Loko so pokopali tamošnjega župnika g. Mateja Kosa. — V Dravljah je umrl posestnik Avgust Nežič. — V Ljubljani so umrli: šolski upravitelj v p. Franc Erker, inž. agr. Jože Černe, Viktor Herksel, Ana Šket, železničar v p. Franc Jurjevčič in posestnik Karl Karpe iz Meg. — Daj jim, Gospod, večni mir!

Dr. Ivan Pernar o sporazumu

Nedavno je bil v zagorski vasi Zajerdi shod, na katerem je govoril tudi hrvatski pravik dr. Pernar. Rekel je: »Tujega nočemo, a svojega ne damo.« Glede Rusije je dr. Pernar omenil: »Kdor misli, da mu je Rusija domovina, naj gre tja. Mi vidimo, da v Rusiji ni raja. Mi vidimo, da je namesto krvavega belega cara prišel krvavi rdeči car. — Rusija ima 170 milijonov ljudi, od tega je 160 milijonov kmetov. Pa glejte, bratje, teh 160 milijonov kmetov nima v rokah niti ene

občine! Ali ni 160 milijonov kmetov delovni narod? Zakaj je lahko samo 5 do 6 milijonov tovarniških delavcev vladajoči razred?

Glede hrvatskega vprašanja je dr. Pernar rekel: »Mi smo narod in hočemo, da smo gospodarji na svojih tleh. Tudi danes, bratje, vam govore o sporazumu. Kakšen bi bil to narod in kakšen voditelj, ki bi se ne hotel razgovarjati in sporazumovati! Vendar sporazum mora biti sporazum in ne — ponižanje.«

V VSAKO HIŠO »DOMOLJUBA«

RAZGLED PO SVETU

Boljševiki vpregajo kmete pred plug

Pri zadnjih občinskih volitvah smo tuptam opazili, da so glasovali za levičarje tudi nekateri kmetje. Tem in tistim, ki pričakujejo od sovjetov raja na zemlji, naj navedemo kaj poroča boljševiški list »Pravda«, ki izhaja v Moskvi v številki od 17. maja 1937. Ta list piše: »Rusija trpi občutljivo na pomanjkanju živine. Konje, ki so bili sposobni za gospodarstvo, je vzela vojska. Motorni plugi so za

nič, vprežne živine ni. Kako si pomaga komunist? Vprega kmeta mesto živine. To je storil tajnik komunistične stranke Kopnov. Na nekem posestvu je zaukazal, da morajo osem kmetov vpreči pred plug ter da morajo z njimi orati ves dan. — Taka je torej usoda kmeta pod žezlom komunizma: vzeli so mu zemljo, pridelek in zdaj je postal suženj in živina. Še več: postal je vprežna živina.

KATOLIŠKA CERKEV

s Katoliška Cerkev ni zaveznica fašizma. Katoliški angleški nadškof Hinsley je nedavno povedal tudi naslednje: Nekateri ljudje predstavljajo katoliško Cerkev kot tajno zaveznico fašizma. Ljudje, ki tako govorijo in pišejo, ne poznajo papeškega nauka iz zašnjih petdesetih let. Cerkev kot taka se ne peča s političnimi vprašanji. Vatikan je v dobrih odnosih z vsemi državami, ki dovoljujejo katoliškim neovirano izvrševanje svojega kulturnega poslanstva in katoliško vzgojo svojih otrok. Papež, ki je bil zastopan pri kronanju našega kralja Jurija VI., je čisto izrazil najgloblji ljubezen in spoštovanje do Velike Britanije. Kdor iz tega, da Vatikan ni v manj pristranskih odnosih z italijansko državo, sklepa, da goji sv. Stolica posebno ljubezen do fašizma, naj pomisli, da Vatikan v prilogi vlade v Burgosu ni prekinil odnošajev z vlado v Valenciji; da so odnošaji med Vatikanom in Nemčijo zelo napeti in da se je vpliv belgijske duhovščine uveljavil proti belgijski obliki fašizma (reksizem). Velika in zlobna prevara je, ako se od gotove strani poskuša vse one, ki se bore proti brezbožnemu komunizmu, prikazati kot fašiste ali nacistične.

ITALIJA

s Drobšč. Po zadnjih podatkih šteje italijanska Libija 705.000 prebivalcev, od katerih je velika večina, to je 630.000 mohamedanske vere. Italijanska vzhodna Afrika, torej združena Somalija, Eritreja in Abesinija pa šteje 7 milj. 600.000 prebivalcev, od teh je nad 4 milj. mohamedancev, ostali pa so kopske veroizpovedi. Po poročilu osrednjega zavoda o gibanju prebivalstva v Italiji, je konec julija t. l. naraslo prebivalstvo Italije na 43.412.000. Potem takem šteje prebivalstvo italijanskega imperija 51 milijonov 750.000 duš. — Z veliko vojaško paradno, pri kateri je sodelovalo 50.000 mož, so v navzočnosti italijanskega kralja in Mussolinija zaključili italijanske manevre na Siciliji. — Granata iz svetovne vojne je v Logu pri Kanalu raztrgala Leopolda Samca, njegovega tovariša Franceta Staneka pa nevarno ranila. — Po 23 letih se je vrnil iz Rusije Silvo Godina iz štednja pri Trstu. Pravi, da živi v Sibiriji še mnogo Slovencev. — Slovensko in hrvatsko časopisje se sedaj dobi v večini tržaskih kavarn.

AVSTRIJA

s Drobšč. V Zabnicah je umrl Tomaž Hohnar, dolgoletni organ. in cerkvenik na Višarjah. — V Štebnu pri Globočnici so pokopali 90 let-

da je bil rjen udar nujna državna potreba, ker so komunisti s štrajki in podtalno agitacijo pripravljali revolucijo, a je vlada komuniste s svojimi ukrepi prehitela. Ob obletnici obstoja se Metaksasova vlada lahko ponaša, da je v državi napravila red in mir, odpravila brezposelnost in Grčijo gospodarsko precej dvignila.

NEMČIJA

s S sekro so obglavili te dni v Berlinu brata Ericha in Petra Johna, za njima pa nekoga Vilhelma Fürta, ki je bil tudi obsojen radi veleizdaje, ker je anoval komunistične celice. — Nemška vlada je prepovedala nemškim katolikom vsako romanje v Rim. Do prepovedi je prišlo, ker je nemške romarje nagovoril sveti oče tako, da nemški vladi ni bilo po volji. — Za letošnji kongres hitlerjevcev v Nürnbergu delajo velikanske priprave. Računajo, da se bo kongresa udeležilo 2 milijona ljudi, vendar programa še niso objavili. — Z velikanskimi svečanostmi je pred kratkim proslavil Berlin svojo 700 letnico.

DROBNE NOVICE

Zaradi nizkih cen kmečkih pridelkov hočejo stavkati kmetje na Poljskem.

Zaradi konkordata zapadajo Jugoslavijo ruski boljševiški časopisi...

V zrak je zletela smodnišnica v Uju, blizu japonskega Tokija.

Vsak žesti otrok vs Švedskem je nezakonski. V Angliji pa vsak petindvajseti.

220 milijonov lir so poslali domov v Juliju delavci, zaposleni pri javnih delih v Abesiniji.

Borba Japoncev s Kitajci okrog mesta Šangaja traja z nezmanjšano srditostjo dalje.

Nacionalisti so se na španskem bojišču na severu približali Santandru in ga bodo vsak čas osvojili.

Na vsakih osem prebivalcev v Belgiji pride en naročnik na katoliški dnevnik. Kje smo še mi. —

Dve 35.000 tonski križarki bo dalo zgraditi prihodnje leto ameriško vojno ministrstvo.

Svetovni kongres vzgojiteljev se je začel v japonskem Tokiju; 3000 zastopnikov iz 26 držav.

Proti plinski vojni je izdal posebno spomenico predsednik Združenih držav Roosevelt.

no Rižnarovo teto Marijo. — Koreschnig Stefan, gostilničar iz Dobrle vasi, je 10. avgusta povozil s svojim avtomobilom deklo Kristino Mero, ki je bila takoj usmrčena. — Strela je dvakrat zaporedoma užgala v žihpoljski občini in povzročila dva požara. — Dunaj ima najmanj 500 mostov, med drugim 5 preko Donave.

PORTUGALSKA

s Spor s Češkoslovaško. Portugalska je te dni čez noč prekinila diplomatske odnošaje s Češkoslovaško, ker ji ta ni dobavila naročenega orožja in baje namesto njej, poslala orožje na pritisk Rusije komunistični vladi v španski Valenciji. Zdaj pišejo, da bo spor mirno poravnán tako, da bo Češkoslovaška poslala Portugalski to, kar je naročila in kar je tudi najbolj modro.

GRŠKA

s Eno leto po državnem udaru. V avgustu 1936 je grška vlada preko noči razveljavila ustavo, razpustila parlament, razglasila obsedno stanje nad vso Grško in uvedla diktaturo. Kralj je po daljšem razgovoru z ministrskim predsednikom vse te ukrepe odobril. Vojaštvo se je v celoti pridružilo vladi, tudi večina meščanstva, dočim so se delavci nekoliko upirali novemu stanju. V Solunu, Atenah in v nekaterih drugih industrijskih krajih je prišlo do precejšnjih neredov. Grška vlada je razglasila,

S prve mednarodne mlekarne razstave v Berlinu: Finsko deklo ob velikanskem kosu finskega sira.

PO DOMOVINI

Indija

Je naslov etnografski in misijonski razstavi, ki bo podala zaokroženo sliko te nam tako tuje dežele, njeno kulturo, narode, njene tajne in žare ter pofitovno delo jugoslovanskih misijonarjev, ki z velikimi žrtvami pa tudi uspehi tu delujejo in dvigajo ljudstvo versko, kulturno, socialno in gospodarsko. Dragocene zbirke iz Indije bodo porazdeljene po poedinih oddelkih te razstave. Naj omenimo samo oddelek, ki bo pokazal postojanke vseh naših misijonarjev v Indiji. Model osrednje misijonske postaje v Bošonti; model palače zimendarja in bengalskega trga z razkošno in dragoceno stavbo indijskega velikaša, dvori in stavbami, poleg pa pestro življenje na bengalskem trgu s lakirji, trgovci, kmetji, stražniki itd. Model bengalskega naselja; opremljeno bengalsko hišo v naravni velikosti; indijsko džunglo po naravi s krasnimi skupinami indijske zverjadi, ki ji kraljuje preko 3 m dolg bengalski tiger. Razstavo zaključuje galerija slik, indijske mitologije in kultura (slike in kipi božanstev, bogoslužni in čarovniški predmeti), prizori iz misijonskega življenja in sv. Frančišek Ksaverski. Razstavljeni pa bodo tudi slovenski zvonovi za Ragapur, ki bodo po razstavi poslani v Indijo.

Prekrasna razstava je vredna, da si jo ogleda vsako na ljubljanskem veleaznaru v paviljonu G.

V nedeljo, 29. avgusta na Brezje!

Prilpate za veliko slovesnost, ki naj krona vsa naša letošnja skupna romarja na Brezje, so v polnem teku. Poročali smo že o začetku del v sredo, 18. avgusta, ko so predstavniki častnega in izvršnega odbora za preureditev Brezj zasedli prve lopate in s tem dejansko pričeli z izvedbo prelepe zamisli, ki bo v ponos vsem Slovincem. Vabimo vse posameznike in organizacije, da pridejo 29. t. m. na Brezje. Vločena je prošnja za četrtinsko vozilno.

Prosimo vsa župna urada, da oznanijo in priporočijo vernikom udeležbo na proslavi. Te dni razpisujemo plakate na vse župne urade s prošnjo, da jih dajo nalepiti na vidnih mestih. Kuj-

šica v spomin na svečanost z naslovom »Brezje — slovenskim žrtvam svetovne vojne« je ravno kar izšla in se naroča za ceno 3 Din v pisarni Zveze bojnikov v Ljubljani, Kolodvorska ul. 25, kjer so dobe med uradnimi urami vsak delavnik od 10 do 11 dopoldne in od 5—7 popoldne tudi vsa potrebna navodila in pojasnila.

Da bomo vsaj približno vedeli število udeležencev, prosimo, da nam skupine bojnikov in župni uradi javijo njih število.

Prvi naj pridejo na Brezje v nedeljo do 9. jutraj, ko bo pevka vaja v samostanski dvorani. Pele se bodo samo pesni, ki so na sporedu, dolčin bo pri sv. maši igrala godba.

Udeleženci, ki pridejo že v soboto na Brezje, naj se pripravijo zaradi prenočišča (za vsob in za skupna ležišča) do 27. t. m. pri Reamanu Francu, Šupanu v Radovljici.

Polevnična vozilna po železnici je dovoljena, kakor nam je železniško ravnanstvo sporočilo.

Vse udeležence prosimo, da se pokoravajo navodilom rediteljev. S tem bodo pokazali, da se zavajajo spoštovanja, t. m. ga dolžni umrlim vojakom iz svetovne vojne.

Prosvetno društvo Moste-Ljubljana

privedi v proslavo 30 letnico 4. in 5. septembra t. l.

PROSVETNI TABOR

Spored: V soboto 4. septembra ob pol 19 koncert Mengeške godbe pri cerkvi sv. Družine, ki se nadaljuje ob pol 20 na slavnostnem prostoru. Ob 20 na prostem uprizoritev narodne igre »Miklova Zala«. Nastopi preko 150 ljudi. — V nedeljo 5. septembra: Ob 8 sprejem gostov pri »Ljudskem domu«, nato sprevid na slavnostni prostor, kjer bo ob 9 sv. maša. Po sv. maši slavnostno zborovanje. — Ob 14 litanije v cerkvi sv. Družine. — Ob 15 telovadni nastop na slavnostnem prostoru. Po telovadnem nastupu na vrtu g. J. Oražna v Predovičevi ulici prosta zabava s godbo, šaljivo pošto itj. — Obvezni taborni znak stane 3 din ter velja za vstop k telotni prireditvi, razen k igri. — Vabimo!

Kmečki tabor v Vel. Laščah

Vsem krajevnim kmečkim zvezam kočevskega okraja

Na Malega Šmarna dan t. j. 8. septembra t. l. se bomo sešli v prijaznem trgu Velike Lašče, kjer se bomo zbrali vsi dobro misleči kmetje, organizirani v naši stanovski organizaciji: Kmečki zvezi. Ta dan naj ne ostane nikdo doma, temveč vsi na kmečki tabor v Velike Lašče.

Ob 1. uri popoldne zbiranje krajevnih kmečkih zvez na kolodvoru v Vel. Laščah. Pridejo naj tjakaj do tega časa vsi tisti, ki se ne bodo pripeljali s kočevskim vlakom. Ob pol dveh sprejem gostov. Nato formiranje sprevida po skupinah in po redu, ki ga bodo oznečili večtelji. Tričetni na dve sprevid iz kolodvora v farno cerkev, kjer se bodo vršile litanije z ljudskim petjem. Po litanijah bo tabor pred gostilno Vatikan.

Govorili bodo razni govorniki.

Na predvečer ne pozabite na kresove, ki naj oznanjajo, da kmečki stan ustaja.

Iz raznih krajev

Dobrepolje. Pretekli teden naz je obiskal ban g. dr. Nallačen. V spremljevanju članov odbora za pomoč po toči prizadelina je g. ban pregledal naša etna polja, uničene sadovnjake in razbite strehe. Pokazal je svoje sočustvovanje s prizadetimi in obljubil pomoč. Za poslano podnoro, s katero se je nabavila opeka za popravo razbitih streh, smo se mu iskreno zahvalili. G. ban se je sam prepričal, kako nesreča nas je zadel in to nam je v veliko tolažbo.

Trebelno pri Mokrougu. Oglisamo se s slabo novico. Dne 15. avg. nas je obiskala toča s hudim nalivom. Utrpeli so vsi poljski pridejki škoda, zlasti pa grozdje, ajda, proso. — Ustanovil se je pri Prosvetnem društvu fantovski odsek. Zbirajo se prispevki za nove kroje. Za zimo bo več poučnih predavanj. — Sadja bo veliko, a največ za dom, ker sta ga toča in deževje pokodovala. Denarja ne bo, a ga silno primanjkuje.

Dolenja vas. Rekonstrukcija državne ceste od Ribnice do Dolenje vasi je v glavnem končana in cesta je odprta za vsak promet. Delo je prav dobro izpadlo, seveda je treba še kanalizirati, kar se zdaj spopolnjuje. Cesta je širša in mestoma malo preložena. Mostova v Dolenji vasi in Gorici vasi sta pri dohodu in izhodu razširjena in zlasti v

RAZNO

Koliko avtomobilov je v Evropi? Po londonski statistiki je v evropskih državah bilo v minulemu letu čez 10 milijonov avtomobilov v prometu. Največ avtomobilov ima Francija, kjer se jih našteja 2.606.000, sledi Anglija z 2.315.000 in nato Nemčija s 1.710.000 vozili. V Italiji vozi pol milijona, v mali Belgiji 250.000 avtomobilov, na Švedskem 199.000, na Češkoslovaškem 160.000, na Danskem 150.000. V Avstriji so lani našteali 78.497 vozov. V vseh drugih državah je število avtomobilov nižje.

Vojna ladja z mrežo zoper komarje. Prvičrat se te dni vozi velika bojna ladja po reki Amazonki avzgor. To je angleška oklopna križarka »Apolo«. Ker je v teh krajih izjemno dosti komarjev, da ljudem brez mreže ni moči živeti, so čez vsa velikanška križarka razprostrli tanko mrežo zoper moškitarje, kar daje ladji čuden, prav nič vojaški videz. Od daleč je videti kakor zelena ruša na reki. A mornarji vaj ne bodo zboleli radi komarjev.

L. Ganghofer:

39

Martinj kloster

Roman iz začetka 12. stoletja

Postovenil Blaž Poznič

Tudi Ebervajm je spraševal; toda Hincula je stala mloče, kakor bi bila izgubila besedo; njeni plahi pogledi so zdrknili po tujih obrazih in z nemo prošnjo obstali na Svajkerju.

>Tak govori vendar, otrok! Povej, kaj bi rada?<

>Domov! je dahnila.

>Pa stopi, no, popeljem te!<

>Ali veš za ograd njenega očeta?< je vprašal Ebervajm brata. >Upam samo, da ni prehod daleč — slabo je še pri močeh, dekle.<

>In če bi bilo daleč za celi dan hoda, spravim otroka domov; dokler me še neso noge, je pot ne bo ovrhala, bodite brez skrbi, gospodi! Pojdiva, Hincula, pojdiva!< Krepkejšje je ovil roko okoli pastirice in se obrnil z njo proti hosti. Do prvih dreves je šel Ebervajm z njima, naročajoč bratu, kako naj ravna s Hinculo doma. >Slovo je stisnil pastirici roko in jo pobožal po lasih. >Bog te varuj, otrok! Jutri pridem in pogledam, kako se ti celi rana.<

Ko ju je Ebervajm zapustil, je prišepetnil Svajker dekletu: >Reci mu vendar prijazno besedico!<

>Zahvalim se, dobri gospod! je zaklicala Hincula z mečlim glasom. Ebervajm se je ozrl in ji smehljaje se pokimal.

Medtem ko je izginjal Svajker z deklico med drevesi, in se je vračal Ebervajm nazaj proti šotoroma, se je

požuril brat Vampo, kakor bi hrepenel čakal na ta trenutek, da je skočil urno k ribniku. Souce se je upiralo v čisto vodo, in negibno so počivale ščuke in postrvi na plitkem dnu. Bratove oči so žarele, ko je s kazalcem prešteval ribe. Skrbno je obšel ribnik, toda našel ni nobene vrzeli, skozi katero bi mu mogle ribe pobegniti. >Kar nič naj me ne skrbi, nikjer ne morejo ven!< Zdaj je obstal in razigrane volje pomežiknil največji in najdebelejši ščuki. >Ti prideš na vrsto jutri, ko slavimo sveto nedeljo!< Prekrižal je roke na hrbtu, pogledal z jasnimi očmi tja v svetlo jutro in se namuznil. >Danes mi pa ugaja kraj že nekoliko bolje! Mislim, da vendarle ni popolnoma zavrnjen! Nekaj časa si je zadovoljno tri roke, nato je odhitel h kuršču, da bi skuhal zajutrek. Pri kloštru so že pele sekire in vpili hlapeci, ki so na lesenimi stenami vezali lemeze za strešni stol.

Medtem je dospel Svajker s Hinculo v dolino. Počasna in težavna je bila pot skozi hosto; vendar se je pastirici zdaj, ko je bila s Svajkerjem sama, zopet razvezal jezik in v zastajajočih besedah je povedala, da je bil Henink, Vacoeman najstarejši, ki jo je v jezi udaril do krvi.

>Zakaj pa?<

>Ne vem. Dejal je, da je prepovedan svet, kjer sem bila!<

Svajker je dvignil stisnjeno pest. >Le naj mi pride na pot, takih mu bom naložil, da ga bo minilo veselje za tepež!<

Hincula se je plaho ozrla vanj in zajecljala: >Ne spuščaj se z njim v prepri, strašno je hudi!<

>Ne bojim se ga! In če bi bil še stokrat hujši in močan ko sam hudič! Vem za Nekoga, ki mi bo pomagala!<

>Koga imaš v mislih?<

Pristavi je klanec pred mostom docela odpravljen. Hiše pred mostom in Pristavi so oškodovane po vzdignjeni cesti in tudi 3 hiše v Dolenji vasi. Ta škoda se bo morala posestnikom popraviti. Zai, da nismo dosegli, kar se je toliko leto poudarja, naravno novega mostu zadaj za hišo kovača g. Omerza in a tem bi bilo marsikaj pritožb odpadlo. Ban dr. Natlačen si je v torek osebno ogledal ceste in se zanimal za podrobnosti. Vlada pa si je e popravo ceste Ribnica—Dolenja vas—Kočevje—Fara postavila trajen spomenik, za kar ji je ljudstvo iz srca hvaležno!

Brusnice pri Novem mestu. V zadnjem »Domoljub« smo čitali, da zorijo v Mariboru lige. Tudi pri nas zorijo. Pa so bile prve zrele že meseca julija, druge zdaj dozorevajo, tretje že nastavljajo plodove, vse to na enem drevesu. Plodovi so debeli, sočni in Zelezničkov Jože na Kavcih, ki ima več smokvinih grmov, jih da rade volje pokusiti. Zelo jih ljubijo ptiči in razni mali »vuzovičiči«. Brusniška dolina, ki je znana po svojih češnjah, brusniških hrustavkah, je res nekaka druga »vjavpavska dolina«: vse vrste sadja so zastopane in lepo uspevajo; letos bo precej jabolk. Sadjarji, ne prenažite se a prežgodnjim trganjem in prežgodnajo prodajo jabolk, da vam ne bo žal. — Drva so se zelo podražila. V Novem mestu so jih prodajali že po 70 din za kubični meter. Pozna se pa tudi, da so izsekali »Klevevič« borste, kjer so Brusničani dobivali drva za kurjavo. — Regulačjska dela pri hudourniku so v polnem teku; obvarovani bomo pred poplavanji, a naši ljudje vsaj nekoliko zaslužijo. — Jeseni enkrat bomo obhajali 60 letnico, odkar se je začel pri nas prvi posk v stari šoli in 25 letnico zgraditve šole. — Ko pišem te vrstice, pojo fantje na vasi. Ko pa razgrne noč svoj plašč nad nase lepo dolino, pa posem utihne. Tako je prav, fantje. Kdor poje, slabo ne misli.

Prečeslje. Veliko lepih in verolih dogodkov smo imeli zadnje čase, zato je moral priti vmes tudi en žalosten, a tudi tega smo kar mogoče lepo in dostojno obhajali. V torek, 17. t. m., smo spremljali k večjemu počitku Šengarjevo mamo z Britofa. Bila je zvesta, stanovitna bralka »Domoljuba« in »Bogoljuba« od njunega početka, zato zasluži, da se je spominimo tudi na tem mestu. Njen župnik, g. zlatomašnik Župane, je v poslovnem govoru ob odprtem grobu poudaril, da je pokojnica ves čas, odkar je poznal, do svoje boleznij kljub mnogim dnevnim opravkom hodila v cerkev, izmolila sv. križev pot, bila pobožna pri sv. maši in pri sv. obhajilu. Kot taka je bila po-

znana tudi v St. Vidu, kamor je večkrat zahajala k svojemu sinu, odočnemu župniku in dekani. Zato so tudi Šentvidci pod vodstvom župana Erjavca in šolskega upravitelja Hladnika v lepem številu prihili k pogrobu. Jaz bi pa poudaril še eno njeno vrhino: za reveže je bilo vedno odprto srce Šengarjeve mame, vedno odprta tudi njena hiša. Zato je pa Bog to hišo tudi obilno blagoslovil. Nad 92 let stara pa se je za vedno poslo-

vila. Njen pogreb je bil takšen, kakršnih v Prečesljih nismo vajeni. Pokopni jo je hranjski dekan g. Škerbec ob asistenci 13 duhovnikov. Poleg teh pa je še za krsto korakalo več duhovnikov, med njimi univ. profesorj dr. France in Aleš Ušeničnik, kanonik Klinar, duh. svetnik Meršelj, župnika Hartman in Kajdič. Pri pogrebu se pokojnico spremlili: babaova gospa soproga dr. Natlače-

nova, ga. ing. Remtva iz Duplice, ga. Belčeva, soproga bivšega župana g. Belca iz St. Vida, veliko število Šentvidcev in zastopniki z Bleda, kjer je njen najmlajši sin župnik. Poleg teh pa je bilo v pogrebnih vrsti ogromno število udeležencev iz domače in sosednih far, med njimi hranjski župan g. Cesenj, občinski svetnik g. dr. Megušar, industrijec Avsonek, zdravnik dr. Justin, ravnatelj dr. Bassaj in drugi. Pred hišo žalosti so pevec zapeli pretresljive žalostinke. Zaslužila je pokojnica tako veličasten pogreb, saj je bila vzorna žena, vzorna gospodinja in vzorna mati. Bog ji da obilno večno plačilo!

Škofja Loka. V okolici Škofje Loke ima škofješko olepševalno društvo klopi, kamor radi hodijo domačini in tuji v hudi vročini počivati. Toda te klopi nimajo nikdar miru. Mnogokrat so razvoite, popisane pa vedno. In kako! Z najgršimi napisi, ki ne spadajo nikamor drugam kakor v svinjak. Ne vemo, kdo to dela. Voe kakor kakšen ničvrednež, ki je popolnoma moralno propadel in sedaj skaka še druge spraviti v nemoralno življenje.

Raka pri Krškem. Čas druge košnje je zopet tu, pa kot že vse leto, dež tudi sedaj občutno nagaja. Za gorice, kjer sedaj zori grozdje, bo to skrajno neugodno. Tudi po njihovih plevel prav bohotno poganja. — Kje so nekdanji časi radi ugniljejo možakarji. V prejšnjih letih smo mi hodili na »polje« v mlavev pa v košnjo v »Vlakec«, sedaj pa odhajajo dekleta v hmelj. Fantom se letos obetajo orožne vaje, toda menda ne v takem obsegu kot so to nekateri vedeči povedali. Njim, ki jih drugače »Domoljub« obiskuje v tujini, topot pa jih najde pod domačim krovom, želi ta, prav mnogo veselja na domačih tleh!

Koprivnik v Bohinju. Ljudje so poleti po večini kar z doma; v planinah pri živini ali na delu po gozdovih, kjer je letos a sekanjem lesa precej zaslužka; le v zvezo s svetom prihajamo bolj počasi — po polževo bolj je se gradil nova cesta z Jereke. — Pretekli teden smo imeli tu visok obisk: s Pokljunko od Sporthotela je prišel pogledat koprivniški kotiček belgrajski nadškof prezviheni g. dr. Ujčič v spremstvu g. prošta Iga. Nadraba in še nekaj visokih duhovnih gospodov. — Dne 17. avgusta je tu umrl Korošec Janez v starosti 72 let. Dolga leta je bil cerkveni kijačar farne cerkve, se trudil in prizadeval za lepoto hiše božje, bil res pri delu duhovniku desna roka. In ko je bilo večkrat za izpraznjeno župnijo težko dobiti gospodarca — ne gre rad vsak v te hribe — je rajni hodil s prošnjami na škofijo. Mnogo po-

»Ozri se kvišku, otrok; Tega mislim, ki prebiva gori v nebeških dvorih, ki pomaga vsem dobrim in se ga boje hudobneži!«

Hincula je dvignila lisasto ličee in pogledala z začudenimi očmi proti sinjemu nebu; pri tem je prezrla korenino, ki je rastle čez pot; spataknila so je in bi bila padla, ako je ne bi prestregel Svajker v svoje roke.

»Toda, otrok! Zakaj ne paziš na pot?«

»Saj si rekel, naj se ozrem proti nebeškim dvorom.«

»Seveda, seveda, nekoliko pa moramo gledati tudi na zemljo.«

Dospela sta na breg Ahe, in brat je pomisljivo zmajal z glavo. »Otrok, tu čez te tvoje nožice ne pronesejo. Toda potrpi, šlo bo drugače.« Pripognil se je in si vzdignil pastirico na roke. Nasmehnila se je, ga objela okoli vratu in naslonila glavico na njegovo ramo. Svajker je stopil v vodo, in medtem ko ga je deroča struja šumno oblivala do kolen, je med smehom gledal deklici v oči. »Zdaj se mi pa kar tako zdi, da sem sveti Krištof!«

»Kdo pa je to?«

Tedaj je zardel prav do ušes, zakaj na tihem se je domislil, da vendarle ne gre primerjati pache z Jezusčkom, ki ga je bil nesel sveti Krištof čez reko; in on sam je pač tudi daleč od tega, da bi bil svetnik. Ko je pa Hincula svoje vprašanje ponovila, je hočeš nočeš moral nekaj odgovoriti. »Krištof, veš, je svetnik — res, res. Toda ko je bil pogani, je nesel nekoč čez reko otročička in ni vedel, koga drži na svojih rokah! Nazadnje je pa le spoznal, da je nosil svoje izveličanje in si zaslužil s tem nebesa.«

Z zamišljenimi očmi je gledala Hincula Svajkerju na ustnice; ta zgodba, kakor jo je v skupih in temnih besedah povedal Svajker, ji ni hotela kaj prida v glavo.

Prišla sta na drugi breg, in Svajkerju se je cedila voda z nog, ko je stopal zdaj po travnati dragi, v kateri so bili taborili bratje tiste prve viharne noč. Ob spominu pač na to noč, je Svajker pozabil, da bi spustil pastirico z rok. In tudi Hincula je pozabila, da bi ga opomnila na svoje lastne noge. Dospela sta v senčni gozd, in Svajker se je vzpenjal s svojim bremenom po rebri, kakor bi imel peresce v rokah. Ob strani se je zasvetila jasa, in tedaj sta začela za seboj neko capljanje. Hincula je pogledala Svajkerju čez ramo. »Poglej, poglej, moj bradček je tu!« Z medlim glasom je vabila žival in kozel, za katerim se sledile vse štiri koze, je igrivo skakljaj sem med drevjem. Meketajoč so se živali ustavile in pazno gledale proti pastirici; počasi so capljale za Svajkerjem, zopet obstale in krenile znova za obema.

Gozd je prešel v ravnico, drevja je bilo konec, in Svajker je došel na prostrano košenico, kjer se je na sredi dvigal visok plot in zakrival hišo; na rebri nad njo so je videla njiva rži; moški in ženska sta vihtela tam sipa in žela redko klasje. »Poglej,« je zašepetala Hincula, »oče in mati! Mojega brata ni doma, pase na planini.«

Svajker je obstal in zasopel; čelo se mu je nagubalo, zakaj grozljivo ga je spreletelo vprašanje: kakšna neki mora biti mati otroka, ki se ni umil že štiri dolga leta?

Grajnvalder in njegova žena sta bila tujca, ki je stopil na njuno posest, že zapazila. Gledala sta dol s sončne rebri, senčeš si z rokami oči, in govorila med seboj. Kar sta videla, ju je moralo seveda začuditi: ta tujec v čudni obleki, človek ko velikan, z mogočno predivasto brado in ostrizeno glavo, deklet na njegovih golih zagorelih rokah, in za njim meketajoče kozel. Tedaj je

Tri ura je trajal boj v noriški v Strassbourgu, kjer se je uprlo 77 novcev, ki so uničili vse upravo v zavodu ter skušali norišnice zažgati. Orožništvo in gasilci so pobesnele ljudi šela po triurnem boju ukrotili.

Najhitrejši jedec. Največja tovarna za konzerve v Ameriki je razpisala nagrado 10.000 dolarjev za tistega, ki bi v najkrajšem času pojedel kosilo iz petih vrst jedil. Priglasilo se je 74 tekmovalcev. Ko pa so videli, kakšna so jedila jih je takoj 50 odstopilo. Prišlo so namreč na vrsto ribe, a katerimi se bi navaženi človek zamudil najmanj četrta ure. Potem velik kos pečene govedine, pečene jerebice in za Američane neizogibni sladolep. Zmagal je neki bostonski mešar z 2 min. 36 sekund. Počital pa je ribe in jerebice s kozmi vred. Kdo bi se potem z takim človekom kosil? Morda bo vsa nagrada šla za zdravniške in zdravljenje teledca.

Mora luč nad ženskim jenerom. Prebivalci francoskega mesteca Thonon ob ženevskem jezeru pripovedujejo o čudni luči, ki se zadnje dni pri-

tev in truda pa tudi denarja ga je stalo, ko je posređoval, da fara ni bila brez duhovnika. Bil je globoko overen mož, vdan sv. Cerkv, ki je spoštoval duhovnika kot ga danes imoigi ne več. Prebrinal je le kršćanske časopise, »Domoljuba« menda odkar izbaja; Mohorjeve knjige pa so mu bile od rane mladosti prijateljice in svetovalke — prav od prvih letnikov vse ima lepo shranjeno, zložene v skrinji. Bil je res razumen gospodar in nad vse skrben družinski oče. Skromen kot je bil ni nikdar šlil v ospredje. Naj mu Bog obilo povrne kar je dobrega storil.

Zagreb. Praznik Mar. Vnebovzjetja smo pri sv. Roku, prav lepo proslavili. — Zdelo se nam je, da smo zopet sredi maja. Tako so nam naši pevci, prepevali prekrasne Marijine pesmi. Naj jim Bog poplača ves njihov trud. — Pred kratkim se je v cerkvi sv. Družine, poročila Marija Maznik, doma iz Gimajne pri Raki. Obilo sreče ji želijo vsi Ražani, kateri se nahajajo v Zagrebu. — Prošli teden, je pa tudi naš Račane obiskal Franc Mrigole. Nian cerkvenega pevskega zbora na Raki. Ko je odhajal od nas, smo mu naložili polno lepih pozdravov z željo, da jih razdeli našim prijateljem in prijateljicam v domačem kraju. Lepe pozdrave vsem prijateljem in prijateljicam pošilja Jože Kostreva.

Prežganje pri Ldtiji. Dela na banovinski cesti čez trebeljevske klanec so končana. Stroški letošnjega leta so znašali na tem klanecu 180.000 dinarjev. Vodstvo ceste je voznikom in akordantom izplačevalo zaslužek v gostilni, kar vsekakor ne odobravamo. — Umrla je Špancva mama ga. Marjeta Štrubelj iz Vel. Trebeljevega. Bila je dobra žena, usmiljena do revežev in prosjakov, ki ji sedaj bridko pogrešajo. Pri njej velja po pravici rek: naj ne ve levica, kaj dela desnica. Vsa skromna in ponižna je v voljo božjo prenašala bolezen, med katero je bila večkrat prevedena. Na zadnji poti so jo z zastave spremile članice III. reda, čigar članica je bila rajnica. Bog ji poplačaj vsa dobra dela. Žalujejo ostale tolaži Bog!

Rakek. Ko bi videli, kako sije veselje na obrazu in iz oči Rakovcem, ko se dviga pred njihovimi očmi nova cerkev. Od zore do mraka se ališ klepanje pridnih kamenarjev, ki klešejo kamen in ga zidarji vsigajo v zid, medtem pa ljudje pomagajo z »eo skrbjo, da ne zmanjka cepke, ki jo pridno vozijo s kolodvorca. Vse pomaga — mlado in staro. Prav je tako! Če so predniki pred 300 leti sezidali v pomanjkanju to staro cerkvico z močnim zvonikom za kakih 300 duš — ali naj sedanjí rod

Našim levičarjem v premislek!

Državne prodajalne biaga v Rusiji so izdale seznam cen, po katerem se bo blago prodajalo. Iz teh cen se razvidi neznosna draginja, ki vlada v sovjetskem trajuč. Moška srajca stane 40—50 rubljev, obleka 600—2400 rubljev, platneni čevlji 180 rubljev, usnjati čevlji 250 rubljev, kilogram svinjine 20 rubljev, limona n. pr. 2 rublja itd. V Rusiji pa zasluži

inženjer 600—900 rubljev na mesec, kvalificiran (usposobljen) delavec 300—500 rubljev, navaden delavec 200 rubljev. Toraj si ne more delavec privoščiti niti para boljših čevljev s svojim mesečnim zaslužkom, pa čeprav bi tisti mesec nič ne jedel! Razumljivo je potem, da vlada med nižjimi sloji silovita beda, kakršne si pri nas ne moremo predstavljati.

zaošlane — ko šteje Rakek danes čet 1200 duš. Nel Zavedajo se Rakovi, da je Rakek obsejna pošaja, zato radi žrtvujejo delo in denar, da postavijo sebi in potomcem lep spomenik, kjer bodo lahko vsi dobili uteho pri Bogu v težkih časih življenja. Zidu je že dovršenega sedaj nad fundamentom podrgn meter. Če bo lepo vreme — in sreča junaka, bo zid dovršen v enem mesecu. Treba pa je molitve — in dobrohotne podpore.

Blagovica. V začetku julija smo pokopali Heleno Pestotnik iz Blagovice. Pokojna žena je bila mati primarija umobolnice v Novem Celju g. dr. Franca Pestotnika. Bila je to dobra žena, zares pravega kršćanskega življenja. Tiha in skromna kot je bila, je živela le za Boga in za svojo družino, kot so ob njenem grobu rekli domači gospod. Pogreba so se udeležile tudi njene sočlanice iz Marijine družbe. V začetku avgusta pa je odšla po večno plačilo Marjeta Pestotnik, stara mati iz ugledne in daleč znane družine iz Gaberja. Njeno veliko priljubljenost je pokazal njen pogreb, ko so se ga udeležili ljudje tudi iz sosednjih župnij. Družina jo bo pogrešala, najbolj pa se je bodo spominjali siromaki, katerim je veliko dobrega storila. Vse to ni delala zato, da bi jo hvalili svet, ampak prav po kršćanski zapovedi ljubezni in usmiljenja in po načelu, da na nej ne levica kaj dela desnica. Obe pokojni faranki sta dosegli starost 78 let. Bog pa bodi obema milostljiv sodnik. — Tuljec, ki pride v Blagovico, se kar čudi, kako lepo je banovina regulirala Slatenščico. Delo se nadaljuje in veliko bo še truda z napravo nove občinske poti ob vodi. Ker je materijala za novo pot ob vasi premalo, bo morala zanj poskrbeti občina. To pa hode vsi občani gotovo brez izjeme z veseljem storili, ker vidijo kako veliko je tudi banovina zanje žrtvovala.

Iz naših društev

Trata. — Gorenja vas vabi na labor kat. slov. mladine Poljanske doline v nedeljo, dne 29. avg. Spored: Od jutranjega vlaka iz obeh smeri Kranj in Ljubljana vozi avtobus. Ob 9. sprejem gostov v Gorenji vasi, nato sprevod, ob pol 10 govor g. župnika Ivana Pečnika iz Žirov. Po službi bojši tabor, kjer govore akademiki domačini. Popoldne telovadni nastop vseh odsekov naše doline. Sodeluje godba iz Logatca. Tiha je naša delina ob Sori, sv. Volbenku, šokateru Blegašu, skriti Zali! Ni tovaren, ne železnice, ljudje se trudijo po gričih za kečke kruha. Težak je dostop do naših prosvetnih domov, a vendar živi v teh domovih življenje, ki se bo iz dan strnilo v mogočen planen slovenske misli Vabimc Gorenjsko in Notranjsko, da si na Trati podamo roke. Pričakujemo zlasti narodne boše. Bog živi!

Ig. — Bzanski študentje bodo nastopili v našem Prosvetnem društvu v nedeljo, 29. avgusta ob 3 popoldne. Na programu imajo dve zborni deklaraciji in igro: »Vest«. Vsebinska je vzeta iz svetovne vojne in se godi na Franciskem in Nemškem. K igri vabljene vsi, posebno še tisti, ki ste bili v svetovni vojni! — Za 12. septembra pa pripravljamo Prosvetno društvo prosvetni tabor: blagoslovitev nove zastave, labor na prostem in popoldne telovadni nastop na društvenem letnem telovadišču. — Bolj podrobno bomo program še objavili.

Velenje. Na Veliko Gospojnico je bil v Velenju, biseru Saleške doline, mogočen kmečko-prosvetni tabor s popoldanskim telovadnim nastopom. Trg in zborovalni prostor je bil s svojimi slivoloki in mlaji epremenjen kakor v lep sloven-

kuje nad obalo ob jezera. Drevesa obdaja modra luč v obliki velike kroze, ki se neprestano giblje in premika. Izprva so drugod menili, da imajo opraviti z navadno močvirno lučjo, vendar ni nikjer v okolici kaknega močvirja. Zanimanje za nenavadni pojav je naraslo, ko je poročala o lui vremenska opazovalnica, ki se nahaja 20 km oddaljena od jezera. Svet stoji pred nepojasneno uganko. Prebivalci govornjo, da nekdo preizkuša najnovejše smrtne žarke. Razburjenje je tem večje, ker so opazovali slineno modro luč tudi leta 1914 — lik pred svetovno vojno.

Časopis, ki mu ni pa- ra. Na otoku Dickson v denišekem zalivu na skrajnem severu izbaja list, ki mu ni para na svetu. Ker časopisnih izvodov na otoku ni mogoče razpošiljati, si je lastnik leta nabavil radiododajno postajo ter preskrbel zaročnikom sprejemne aparate. Točno ob eni popoldne izide list, ki ga govori urednik v radio. Prinaša politične novice, poučne in zabavne pričetke. Podrobno se zanimivi list bavi z vre-

Grajnvalderica spoznala svojega otroka; od strahu je kriknila, vrgla proč svoj srp in jima stekla nasproti, dočim je mož počasi sledil za njo.

Brat Svajker je debelo pogledal s svojimi modrimi očmi, ko se je ustavila pred njim čedna ženica; četudi revno, je bila vendar snažno oblečena in po obrazu in rokah čisto umita. Od začudenja so mu omahnile roke, da je Hincula zdrknila na tla — od začudenja ni vedel kaj odgovoriti, ko sta ga prestrašena človeka začela vsevprok spraševati. Hincula sama je morala povedati očetu in materi, kaj se je pripetilo in kje je našla pomoč.

Ko je Grajnvalder slišal, da je Svajker eden bogoslužev, ki so prišli v dolino, je premeril brata od temena do nog in dejal: »Takšenle planšar bi mi bil po volji! Pri takem bi imela moja živina mir pred volkovi in medvedi in moja hiša pred Vacemanovimi sinovi tudl!»

Svajkerju tu pohvale ni bilo nič mar. Zakaj moral je Grajnvalderici, ki je med vzdihni in solzami vedla svojega otroka v ograd, natančno dopovedovati, kar mu je bil naročil pater Ebervajm zaradi Hinculine bolniške oskrbe. Pri tem, je povdarjal, ne sme pozabiti na vodo in čistočo. »Ah vendar«, se je branila ženica, »saj to vem tudi sama!»

Ta odgovor je brata Svajkerja zopet čisto zmedel. Štiri dolga leta se ni bila Grajnvalderica spomnila na vodo in milo in zdaj sta kar na lepem to neobhodno potrebni stvaril Majaje z glavo je stopil Svajker na snažno dvorišče s preprosto leseno hišo, ki se ji je poznalo, da jo ohranjajo z ljubeznijo v dobrem stanju. Na vsakem oknu je stalo leseno kadunčec s cvetočimi nageljni, dvoje belih, kodravih jagnet je stopicalo po dvojišču, kokoši so brskale v soncu, in v stotinah so priletavajoč in odletavajoč švigale čebele po zraku.

Ko je Hincula, opirajoč se na mater, že hotela stopiti v hišo, se je na pragu obrnila, pogledala Svajkerja in s tesnobnim glaskom vprašala: »Ostale še boš pri nas, ali ne?«

»Seveda, otrok, seveda!« je odgovoril in smejoč se prikimal. Nato se je spustil na klop pred hišo, se globoko oddahnil, iztegnil noge in si otrl z obema rokama znoj, ki mu je v sragah oblival lice. Grajnvalder je stopil pred brata in mu ponudil roko. »Hvala ti, bogoslužec, hvala za vse, kar si storil za mojega otroka!«

»Kaj bi se zahvaljeval! Rad sem storil, rad!« Svajker si je obrisal roko ob jopič in jo dal kmetu.

»In zastoj tudi nočem, veš! Vsak teden, ko prinese fant s planine, vam pošljem zvrhano cajno živeža. Zdj vem, kdo bo dobil!«

»Ni treba!« je dejal Svajker; a tedaj se je spomnil na brata Vampota, in je obotavljajoč se pristavil: »Ako res moreš kaj utrpeti in daš rad — bodi. Da bi pa moral, to ne.«

Grajnvalderica je pritekla iz hiše, natočila pri studencu leseno keblico vode in izginila zopet skozi vrata. Muzajoč se je gledal Svajker za njo, in ko je Grajnvalder sedel zraven njega na klop, mu je dejal: »Kamor pogledam, vse mi je všeč. Lepo kmetijo imaš. Tudi žena se ti dobro obnaša in je čedno oblečena. Toda povej mi, kako more mati pustiti, da leta njen otrok takšen okoli? Ze štiri leta ne kapljice vode na lice? Štiri leta ne umita!«

»Štiri leta že, da, da,« je prikimal Grajnvalder, »veš, odkar so nama povedale oči, da postaja dekle zalo in čedno.«

Svajker je debelo pogledal; to razlaganje mu ni hotelo prav v glavo. »Ker je zalo in čedna, mora biti opackana, da se človeku kar gabi!«

aki puščajo. Po pridigi in av. maši sta govorila za kmete gg. Ovsenik in Predoselj pri Kranju in Vrhnjak iz Pameč, za fantje pa akademik Leskovar in abiturient Crotinik. Pozdravila je tabor tudi zastopnica kmečkih mater (posestnica Kovač iz Skal) in deklet (Crotinikova in Saloka). Taboru, ki ga je vodil poslanec Kmetijske zbornice g. Sevčnikar, sta pismeno in brzojavno poslala voščila uspeha gosp. minister dr. Krek in gosp. ban. Med telovadnim sporedom je govoril g. profesor Bitenc. Tabora se je udeležilo nad 3000 ljudi.

Velike Lašče. Fantovski odsek in dekliški krožek Prosv. društva v Velikih Laščah priredita v nedeljo, dne 29. avgusta, javni telovadni nastop. Ob pol 2 sprejem gostov na kolodvoru in povorka v Vel. Lašče. Ob 2 se bomo udeležili litanij v župni cerkvi, nato pa bomo nastopili na dvorišču gostine »Valikan«. Pred nastopom bo govoril dr. Bajsaj. Po telovadni prosti zabavi, šaljiva pošta. Prijatelj slovenske katoliške mladine iskreno vabljeni! Bratje in sestre, združimo se prihodnjo nedeljo v Velikih Laščah vsi, ki smo ponosni, da smo Jugoslovanci, Slovenci in Katoličani!

Dol pri Ljubljani. »Kadar se utrga obaka je naslov pretresljivi tridejanski drami, katero v priporočljivi katoliški prosveta v Dolu v nedeljo, 29. avg., ob 8 zvečer. Vsi vjudno vabljeni!

Vel. Lašče. Društvo obrtnikov za sodni okraj Vel. Lašče s sedežem v Vel. Laščah priredi na splošno željo tukajšnjih kolesarjev v nedeljo, dne 5. septembra 1937 veliko tekno kolesarjev. Pričetek tekme bo točno ob 13. na Rašici pred gostilno Milan Žužek. Proga gre iz Rašice preko Podkneja, Karlovice, Maie Slivce v Vel. Lašče in nazaj na Rašico. Proga je dolga 14 do 15 km. Nagrad je več. Prva nagrada je novo moško kolo. Kolesarji, ki se žele te tekme udeležiti, naj se javijo do 31. avgusta osebno ali pismeno pri predsedniku društva, tovaristu Lenarčiču Ivanu, krojačkem mojstru v Poničkah, p. Videm-Dobrepolje. Pri prijavi je navesti dan, mesec in leto rojstva. — Obrtniško društvo v Vel. Laščah.

NAZNANILA

Salerijanski dijaški konvikt na Kakovniku sprejema zdrave, pravno nepokvarjene fantje za vse razrede srednjih šol izjemoma tudi za prvi razred meščanske šole. Ponavljalec ne sprejemamo. Vzdrževalnina je razmeroma nizka in se pridno ter zares revnim dijakom po dogovoru še zniža. Ta konvikt spada med najuglednejše

vzgojne zavode v Sloveniji in ima na vseh šolah najboljši uspeh. Ker je v zavodu le še nekaj razpoložljivih prostorov, hitite se prigrasiti. Natančnejše informacije pa dobite v prospektu, ki vam ga brezplačno pošlje vodstvo sal. zavoda, Rakovnik, Ljubljana.

n Sprejem v enoletne šole za stroške negovalke traja do 26. avgusta. — Čejenke se sprejemajo v dveh skupinah in sicer v eno s 4 razrediljske šole, v drugo z meščansko ali ustrezno šolo. — Starost 18 do 28 let. — Pričetek šole bo 9. septembra. Natančnejša navodila so objavljena v »Službenem listu dravske banovinec št. 59 (priloga z dne 24. julija 1937) ter se dobijo tudi v dopoldanskih uradnih urah v drž. zavodu za zdravstveno zaščito mater in dece v Ljubljani, Lipičeva ulica.

n Proložitve letnega sejna. V ponedeljek, dne 6. septembra bi se moral vršiti v Kranju letni sejem. Ker se pa tega dne praznuje rojstni dan kralja Petra II. in mora počivati vse delo, bo semenj dan pozneje, to je v torek, 7. septembra, na kar se zlasti opozarjajo okoližani in tuji sejmarij. — Občina Kranj.

n Vsem odrom priporočamo vojno dramo v petih dejanjih »Živ pokopani«. Posilja: Kušar Tone, Reteče 20, p. Skofja Loka.

RADIO LJUBLJANA

od 25. avgusta do 2. septembra 1937.

Vsak dan: 13 Plošče, 12.45 Vreme, poročila, 13.30 Čas, spored, obvestila, 13.15 Plošče, 14 Vreme, borza, 19 in 22 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila.

Četrtek, 26. avgusta: 10 Otvoritev II. vseslov. pedološkega kongresa. 13.15 Radijski orkester. 19.30 Nac. ura. 19.50 10 minut zabave. 20 Plošče. 20.10 Zgodovinsko ozadje slov. narodne pesmi. 20.30 Jozek in Jozek. 21 Prenos stavoslovnega koncerta. 22.15 Radijski orkester. — **Petek, 27. avgusta:** 19.30 Nac. ura. 19.50 Novice iz izseljeničkih krogov. 20 Plošče. 20.10 Uporaba mleka v gospodinjstvu. 20.30 Citro solo. 21.15 Klavir in harmonij. 22.30 Angleške plošče. — **Subota, 28. avgusta:** 18 Radijski orkester. 19.40 Tove Železn. proge v okviru javnih del v Dravski banovini. 19.30 Nac. ura. 19.50 Pregled sporeda. 20 O zunanji politiki. 20.30 »Bratje veseli po štiki pojo.« 22.15 Radijski orkester. — **Nedelja, 29. avgusta:** 8 Flavta solo. 9 Čas, spored, poročila. 9.15 Radijski orkester. 10.15 Ver-

ski govor. 10.30 Prenos svečanosti Zveze bojevnikov z Brozj. 12 Plošče. 17 Kmetijska gospodarstva navodila in poročila. 17.30 Venčki slovenskih narodnih 19.30 Nac. ura. 19.50 Harmonika. 20.30 Ruski sekstet. 21.15 Radijski orkester. 22.15 Vesela pesmi. — **Ponedeljek, 30. avgusta:** 19 Prenos iz Salzburga. — **Torek, 31. avgusta:** 13.15 Rad. orkester. 19.30 Nac. ura. 19.50 10 minut zabave. 20.10 Ribarstvo v dravski banovini. 20.30 Večer operne glasbe. 2.15 Plošče. — **Sreda, 1. septembra:** 10 Prenos otvoritve ljubljanske velesojne. 19.30 Nac. ura. 19.50 Šah. 20 Plošče. 20.10 Mladinska ura. 20.30 III. koncert Glasbene Matice. 21.15 Plošče. 21.30 Radijski orkester. 22.15 Radij. orkester.

Sejmi

Od 27. avgusta do 2. septembra 1937.

Vsak ponedeljek: veliki tržni dan v Kranju (prodaja se lahko vse).

Vsako sredo: veliki tržni dan v Ljubljani in v Trzinu.

Vsak četrtek: tržni dan v Črnomlju in na Vrhniki.

Vsako soboto: tržni dan v Domžalah, v Kamniku, v Ljubljani, v Škofji Loki in v Trzinu.

29. avgusta: živinski in kramarski sejem v Zagorju v Savi. — 30. avg.: živ. in kram. v Št. Vidu pri Blokah, in živ. in kram. v Veliki Loki na Dolenj. — 31. avg.: živ. in kram. v Vidnu-Dobrepoljah. — 1. septembra: gov. in svinj. v Krškem, živ. in Ljubljani, gov. in kram. v Radešah pri Zidanem mostu in živ. in kram. v Vrhnji gori. — 2. sept.: živ. in kram. v Sodražici, živ. in kram. v Črnuemlju in gov. in svinj. v Mokronogu.

Zamrznjene ribe. Profesor Pictet v švicarski Zenevi je s poskusi dokazal, da življenje posmrtnih živali ob nizki temperaturi ne preneha, nego samo počiva. Spravil je več rib v ledeno vodo in znižal temperaturo vode polograma, tako da je vsa zamrznila. Ribe so bile popolnoma zamrznjene v ledu. Ta led z ribami vred je imel 2 in pol mesec ob temperaturi 20 stopinj pod ničlo. Nekega dne je led polograma in previdno raztopil; ribe so oživele in plavale v ledeni vodi. Temperatura —20°C je približno najnižja, ki jo ribe prenesejo.

Dobri prijatelji. Miha: »Dobri prijatelji so lahko samo plešasti možiki.« — Micka: »Zakaj pa?« — Miha: »Zato, ker si ne morejo skočiti v lase.«

W. Hauff — I. O.

Pravljice

Ta se je vedno bolj bližal in obstal slednji poleg Viljemovega. Oseba v njem se je zdaj izkazala kot majhen, zgrbljen, star možiček v rumeni platneni obleki in z rdečo, pokonci stoječo nočno čepico, ki je z zaprtimi očmi in nepremično sedel v čolnu kot izkušen mrlič. Zastojaj ga je Skalar klical in dregal; ko pa je hotel pritrčati vrh na čoln, da bi ga odpeljal, odpre možiček oči in se začne premikati, da je celo drznega ribiča obšla groza.

»Kje sem?« vpraša po holandsko in globoko zdihne. Skalar, ki se je pri holandskih loveh slavniki navadil nekoliko njihove govore, mu pove ime otoka in vpraša, kdo je in kaj ga je sem prineslo.

»Prihajam, da bi pogledal po Carmilhanu.«

»Po Carmilhanu? Za božjo voljo! Kaj je to?« vzklikne poželjivi ribič.

»Ne dam odgovora na vprašanja, ki se mi na ta način stavijo,« odvrne možiček v vidnem strahu.

»No,« zavpije Skalar, »kaj je to: Carmilhan?«

»Carmilhan ni zdaj nič, nekoč pa je bil lepa ladja, ki je bila natovljena z večjo množino zlata kakor katerakoli druga.«

»Kje se je potopila in kdaj?«

»Bilo je pred sto leti; kje, ne vem natanko. Prihajam, da poiščem tisto mesto in izgubljeno zlato potegnem iz vode; če mi hočeš pomagati, bova najdeno zlato delila.«

»Od srca rad, samo povej mi, kaj moram storiti.«

»Za to, kar moraš storiti, je treba poguma. Rav-

no pred polnočjo se moraš odpraviti na najbolj divji in samotni kraj na otoku; s seboj moraš vzeti kravo, ki jo tam pobiješ in te bo k.o. zavil v njeno svežo kožo. Tvoj spremljevalec te mora potem položiti na tla in pustiti samega, in preden bije eno, boš vedel, kje teže Carmilhanovi zakladi.«

»Na ta način je pogubil sin starega Engrola telo in dušo,« vzklikne Viljem z grozo. »Ti si hudobni duh,« nadaljuje in naglo vesla proč, »poberi se v pekel! S teboj ne maram imeti nič opraviti.«

Možiček je škripal z zobmi, zmerjal in klet za njim; toda ribič, ki je vestal z obema rokama, ga kmalu ni več slišal in ko je zavil okoli neke skale, tudi ne več videl. Spoznal je, da se je hotel hudobni duh okoristiti z njegovo lakomnostjo in ga skušal z zlatom ujeti v svoje mreže. Toda to ni spametovalo zaslepljenega ribiča; nasprotno, mislil je, da more izrabiti podatke rumenega možička, ne da bi se vragu predal. Zato je še vedno ob zapuščeni obali ribaril za zlatom, pri tem pa zanemarjal blagostanje, ki mu ga je ponujal bogati ribji lov v drugih delih morja, pa tudi vse druge posele, s katerimi se je prej pridno bavil. Tako se je od dne do dne pogrezal s svojim tovarišem v vedno večjo revščino, da pogosto ništa imela niti najpotrebnejšega za življenje. Čeprav je ta propad zakrivila edinole Skalarjeva trmoglavost in napadna poželjivost in je moral zdaj Gašper Grča sam skrbeti za prehrano obeh, mu vendar ni nikoli ničesar očital; izkazoval mu je še vedno isto vdanost, isto zaupanje v njegovo boljši razum kakor ob času, ko se mu je posrečilo vsako podjetje. Prav to pa je v veliki meri množilo Skalarjevo trpljenje in ga gnalo, da je še bolj iskal zlato, ker je upal, da bo potem tudi svojega prijatelja lahko odškodoval za vsa

RAZNO

menekimi poročili, ki so za tamošnje kraje velike važnosti. — Uredniško in upravnisko delo je sere kaj prijetno, ker za list ni treba ne papirja, ne stavcev in tudi ne tiskarne. Zadostuje mož, ki je urednik in hkrati napovedovalec v radu. Število naročnikov je baje precej visoko. Često pa se urednik pritožuje nad onimi naročniki, ki ga sicer pridno poslušajo, a ne plačajo. — Tega križa torej tudi naš severni kolegač ni rešen!

Lepa angleška navada. Bolnišnica Sv. Križa blizu Winchestra v Angliji je obhajala ono leto 800-letnico obstoja. Še danes je Eiva lepa navada prvotnega, leta 1193 ustanovljenega zavetišča H. des Bloisja, winchesterskega škofa; da vsak, kdor pride mimo bolnišnice (prvotno je bilo zavetišče za 18 starčkov), dobi kos kruha, a in požreč piva za na pot.

Bela lastovka. V predmestju Brna živi rodbina Novotny in na verandi njene hiše že več let gnezditjo lastovke. Nedavno je bilo okrog gnezda izredno živahno. Stari la-

Joža Vovk:

Marija v Leščevju

Legenda.

Kjer stoji danes dobroveka romarska cerkev, je bil včasih prostran gozd. Po bregovih je rasla bukev in košati bori so gledali po dolini. Nižje ob potoku je bilo pa samo grmičevje, med njim je pa raslo robidovje, živina je celo trave dobila. Zgodilo se je rekoč, da je Andrejčev Ivan na paši krave izgubil. Več ur je po gozdu jokal in iskal svojo živino. Kaj bi pač doma rekel, če bi brez krav prišel, tepen bi bil in nazaj bi moral, potem bi jih pa vso noč iskal. Saj bo od samega strahu umrl. Pa čudno to, kam bi se krave moglo izgubiti. Večkrat je postal in zaslonil z rokami ušesa, da bi morebiti odkod ališal kravje zvonice. Pa ni bilo nič, po vseh grapah in dolinah je vladal mir, še pičič niso več peli. Včasih se mu je ča zdejo, da sliši zvonice, pa je spet vse utihnilo. Kar strah ga je bilo te obupne tišine. Sonce se je že pomaknilo za hrib in Ivana se je loteval vedno večji strah. Nazadnje bo pa vendarle moral brez krav domov...

Mrak se je že vlegel v dolino in Ivan je šel proti domu. Prav do potoka je prišel in zavil po stazi med robidovjem in leščevjem proti vasi.

Nenadoma je obstal in se tako začudil, da bi ga kusa po tleh vrglo. Ni vedel v prvem hipu, ali je resnica, kar vidi, ali so samo čudne sanje. Vsa njegova živina je klečala na sprednjih nogah okrog leskovega grma. Ivan je stal, gledal in se čudil. Njegove krave kleče. Vse skupaj, niti z repom ne zamahne nobena, skupaj tišče glava in kleče, krave kleče!

Pristopil je bliže. Zdaj je žele videl čudež. Sredi leščevja nekoliko od tal je visela majhna Marijina podoba. Segel je po njej in jo vzel v roke; krave so takoj vstale. Ivan je ogledoval podobico. Bila je stara in komaj se je na njej še razločila Marijina podoba. Marija je sedela na prestolu in držala v rokah Jezusa. Na glavi je imela lepo krono, Jezus pa v roki žezlo.

Ivan je podobico spravil v žep in gnil krave domov. Zdaj je bil ves vesel, da je dobil svojo živinico. A ves čas je mislil tudi na Marijo. Saj je vse skupaj vendar tako čudno. Še vedno je videl pred seboj v mistnih krave, kako kleče okrog grma. Tega si ni mogel razložiti. To je pač nekaj čudovitega. In zakaj so krave klečale? Čudež je bil, pravi čudež! (Nadaljevanje na nast. str.)

Sončne opekline, rdeča, raskava in razpokana koža;

in Solea-krema takoj pomaga. Skoraj v hipu izgine okorelost, koža postane zopet nežna in mehka, razpokline se že po nekaj urah popravijo in po enem ali dveh dneh redne Solea-kožne nege popolnoma pozdravijo.

Koža dobiva s Solea kremo novega hraniva, kolčesterin, ki jo krepi, pronikne globoko v nevidne kožne odprtine in vendar — kako zelo se ta učinek še poveča s Solea milo, ki vsebuje aktivni lecitin!

To izredno blago milo z nežnim, trajnim vonjem in obilno, smetanasto peno, poživlja obtok krvi, skrbi za močno dihanje kože in tvori idealno dopolnilo k Solea kremi. Solea-kolesterin in Solea-lecitin, to pomeni trajno mlado, čudovito svežo, elastično in dobro prekrvljeno kožo!

slavki sta srdito lotali okrog gnezda in se zale-tavali vanj, kakor da sedi v njem vsiljivec. Ko se je nista hoteli pomiriti, je pristavila gospodinja le-sivo k steni in šla gledat, kaj je v gnezdu. Lahko si mislimo njeno prese-nečenje, ko je zagledala v gnezdu čisto belo la-stovko. Lastovka ima rde-čel. Bela lastovka je ve-lika redkost. Je pa seve-da veliko vprašanje, če je stari sami niso pokon-čeli.

Avto na sončni pogon. Odkar drže po cestah mo-torna vozila, si tehnik in fiziki prizadevajo, da bi poenostavili in pocenili tudi gonilni material. Od bencina so prešli na naf-to, na premog in še na druge snovi, ki ne dajo uporabiti v ta namen. Eno najcenejših gonilnih sredstev pa je gotovo iz-umil angleški fizik prof. Abot iz Chesterfielda. Iz-javil je namreč, da bo v najkrajšem času pred ko-misijo prikazal nov tip avtomobila, ki ga gonijo sončni žarki. Posebno ogledalo na tem avtomo-bilu bo zbiralo in varka-valo sončne žarke ter njih toploto odvajalo v pe-sebno pripravo, v kateri se bo stvarjala iz te go-

zedanje revščino. Pri tem ga je v spanju neprestano preganjalo vragovo prišepetavanje besede Carmilhan; skratka, potreba, prevarano pričakovanje in lakomnost so ga pritirale naposled do neke vrste norosti, da je resnično sklenil storiti, kar mu je bil možiček svetoval, čeprav je dobro vedel — po stari pravljici — da se s tem preda močnem teme.

Cevrav si je Gašper še tako prizadeval, da bi ga od tega odvrnil, je bilo vendar vse zastoj. Skalar je postajal le še bolj divji, čim iskrenjeje ga je oni prosil, naj opusti svojo strašno namero. In dober in slaboten, kakor je bil, je slednjiš Gašper privolil v to, da ga bo spremljal in mu pomagal njegov načrt izvršiti. Oba je pri srcu zazeblo, ko sta položila vrv okoli rogov lepe krave, ki je bila njuno zadnje pre-moženje; zredila sta jo bila od junice in je nikoli nista hotela prodati, ker bi ju bilo srce bolelo, ko bi je videla v tujih rokah. Toda hudobni duh, ki je Viljema premotil, je zadušil zdaj v njem vsa boljša čustva in Gašper se mu ni znal v nobeni stvari po robu postaviti. Bilo je v septembru in začele so se že dolge noči škotske zime. Oster večerni veter je gnil pred seboj težke ponočne oblake, ki so se valili in kopičili kakor ledene gore v Maelstromu, globoka senca je napolnjevala tokave med gorovjem in vlažni močvirji in motne struge potokov so zijale črno in strašno kot peklenska žrela. Skalar je korakal spredaj in Grča je šel za njim, zgrajajoč se nad lastno predrznostjo, in solze so mu zalivale težko oko, kadar je pogledal ubogo žival, ki je tako zaupno in nezavedno šla skorajknji smrti nasproti, katero naj bi ji zadala roka, ki ji je doslej podajala krmo. S težavo so prišli v ozko, močvirno sotesko, ki je bila tu in tam porasla z mahom in resjem ter posejana z

velikimi kamni. Obdajal jo je divji venec gorá, ki so se izgubliale v sivi megli; le redko je zašla v to sotesko noga kakega človeka. Bližali so se po zi-bajočih se tleh velikemu kamnu, ki je stal v sredič; z njega je zietel vreščoč preplašen orel v višavo. Uboga krava je zamolklo mukala, kakor bi vedela za grozote tega kraja in za usodo, ki jo čaka; Gašper se je obrnil vstran, da bi si obrisal solze, ki so mu vrele iz oči. Pogledal je doli čez skalnato odprtino, skozi katero so bili prišli sem gori in odkoder se je čulo daljno kipeenje morja, potem pa je pogledal proti gorskim vrhovom, ki so bili zaviti v debele črne oblake, iz katerih se je čulo od časa do časa zamolklo bobnenje. Ko se je zopet ozrl po Viljemu, je ta že privezal ubogo kravo h kamnu in stal z dvignjeno sekiro, pripravljen, da pobije žival.

To je bilo preveč za njegov sklep, da se pokori volji svojega prijatelja. Roke lomeč se vrže na ko-lena. »Za božjo voljo, Viljem Skalarč kriči obupno, prizanesi sebi, prizanesi kravi, prizanesi sebi in meni, prizanesi svoji duši! — Prizanesi svojemu življenju! In če že moraš na ta način Boga skušati, po-čakaj do jutri in daruj rajši kako drugo žival kakor pa najino ljubo kravo!«

»Gašper, ali si znorel?« zavpije Viljem z blaz-nostjo v očeh in drži še vedno sekiro v zamahu. »Ali naj prizanesem kravi in poginem od lakote?«

»Ne boš umrl od lakote,« odgovori Gašper od-ločno. »Dokler imam roke, ne boš od lakote umrl. Od ranega jutra do pozne noči bom delal zate. Samo ne spravljal svoje duše ob večno blaženost in pušti, naj uboga žival živi!«

»Potem vzemi sekiro in mi razkolji glavo,« kriči Skalar obupano, rne ganem se s tega mesta, dočez

Priglas je domov. Otvarel je živino in šel v hišo. Rad bi bil pripovedoval o čudnem dogodku, pa ni vedel, kako naj začne.

»Ivan, danes si pa predolgo pasel. Tako pozno v noč mi ne boš krav gonil domov? Kdaj pa naj pomolzhe?« ga je zafela mati očtovati.

»Saj bi bil že prej rad domov gnat.«

»Aha, si jih pa že spet zgubil?« sili mati naprej.

»Sem jih, mati. Pa to je strašno čudno.«

»Glej ga, zdaj se bo pa še čudil, če je krave zgubil. Na vse drugo misli kot na krave. Za gnezdi stika po gosdu, potem se pa čudi, če uidejo! Saj so krave bolj pametne kot si ti!«

»Ne, mati, to je pa res čudno. Vse krave so klečale pri leskovem grmu, ko sem jih dobil.«

»No, Ivan, danes se ti je pa malo zmešalo.«

»Naka, mati. Prav nič se mi ni. Tako gotovo kot sem tukaj, tako gotov so vse krave klečale okrog leskovega grma. Pogledal sem in našel v grmu tole podobico.«

»Kaj se ti sarja?« se mati začne čuditi.

»Poglejte, tole je!«

»No, ti danes nisi čisto pri pravi, pa bo že bolje, ko so malo prespiš. Pa kaj te je danes prijelo, da take neumnosti govoriš?«

Ivan je postal žalosten. Na lastne oči je videl, zdaj mu pa še mati ne verjame. Toliko je prestraš, ko je krave iskal, zdaj ga imajo pa za norca. Tako je, mlademu človeku ničesar ne verjamejo.

»Daj podobico meni, jo bom jaz spravila, da te ne bo motila. V skrinjo jo bom zaklenila, zavreči jo pa ne smemo, ker je sveta podoba.«

Mati je nesla podobico in jo res shranila v skrinjo, ki je bila vedno zaklenjena, kajti v njej je imela spravljen danar, nekaj zlatine in takih stvari, ki jih ima vsakdo zaklenjena. Ivan je pa žalosten odšel ven. Pri večerji so ga pa vsi spra-

ševali, kako so krave klečale. Norčevali so se in se mu smejali. Izvznu so se nazadnje vili solze in jokaje je odšel na hiev spat.

Drugi dan se je Ivan nekoliko potolažil po svoji navadi je zopet gnat krave v gmajno. Prijetno so se pasle, niso mu dosti nagajale. Pa je danes tudi bolj pazil nanje, da mu niso kam ušle, ker se je predobro spominjal včerajšnjih situacij in ne bi rad, da bi jih moral spet ves popoldan iskati.

Slo je že proti večeru. Krave so se pasle in prišle do mesta, kjer so včeraj okrog grma klečale. Toda Ivan se je moral ponovno začuditi. Krave so se druga ob drugi vrstile okrog grma in vse poklekile. Prav tako so klečale, kakor jih je bil našel včeraj.

Stopil je k grmu in našel v njem prav tisto podobico kakor včeraj. Odkod je prišla? Kakor jo je ogledoval, prav ista je bila kakor včeraj. Ali jo mar ni mati zaklenila v skrinjo? Ali je to nemara spet nov čudež? Doma se mu bodo spet smejali in se norčevali...

Kaj je hotel? Vzel je podobico in jo skrbno spravil v žep in krave domov gnat. Naj rečejo, kaj hočejo, nemara se mu pa zdaj ne bodo več smejali. Pa naj pridejo sami pogledat in naj se potem smejejo in imajo sami sebe za norce!

Ko je živino spravil v hlev, je bri tekel k materi.

»Mati, zdaj pa recite, kar hočete, spet so vse krave klečale okrog grma in spet sem v njem dobil podobico. Kaj menite, to pa še nekaj pomeni!«

»Oh, ti otrok, neumni, s teboj pa nekaj ne bo v redu! Da so vse krave klečale, to pojdi pripovedovat komu drugemu, doma smo tega že sili!«

»Če pa pravim, da so res! Kaj pa podobica? Poglejte, spet sem jo dobil v grmu. Ali ni prav tako?«

Mati je ogledovala podobico. Zdelo se ji je, da je res prav tako in morebiti še celo prav tista kakor včeraj.

»Fant, nemara si jo pa ti v skrinji sunil in jo nesel v leščevo...?« se mati nekam nezaupno obrača nazaj, ko gre proti skrinji.

»Tisto pa ne, mati, saj še ne vem ne, kje imate ključ spravljen in še nikoli nisem ničesar vzel iz skrinje. Tako je, kakor vam povem.«

Mati je dobro vedela, da Ivan res nikoli ne vzame ničesar iz skrinje in zato se je še bolj začudila, ko podobice v skrinji ni dobila. Zdaj se

mati ni več smejala, a tudi razumeti ni mogla. Le kako je ta podobica iz zaklenjene skrinje mogla priti spet nazaj v leškov grm? To jo je mučilo in čim bolj se je trudila, da bi razvozila to uganko, tem bolj skrivnostno se ji je vse skupaj zdelo. To je vendar čudna stvar, ali je pa Ivan res malo zmčan.

»Fant, ti mi povej, kako si do ključa prišel?« je mati strogo pogledala Ivana, da bi ga prestrašila in da bi povedal, če nemara misli vse skupaj za nos potegniti.

»Mati, saj sami veste, da ne lažem. Ključa nisem vzel in podobice tudi ne. Sama je šla tja, ali pa jo je kdo drugi nesel, jaz je nisem.«

Da bi podobica sama šla v leščevo, to se je materi preveč neverjetno zdelo. Spet pa ni mogla misliti, da bi jo nesel Ivan sam, kdo drugi pa še manj. In če so krave res klečale, kaj naj to spet pomeni? Verjeti pač ni mogla kar tako na prvo besedo, zato je pa sklenila, da bo pokazala, se bo že samo pokazalo, ali je na tem kaj, ali je vse skupaj nič.

Tretji dan je Ivan pasel krave. Prišle so proti večeru spet do leščevja in tretjič so okoli grma poklekile. Ivan je tretjič dobil v grmu Marijino podobico. Tedaj je pa tudi sam pokleknil k leščevju in začel goreče moliti. Potem je pa vzel podobico iz grma, da jo nese domov. A ni je več vtaknil v žep, ampak jo je spoštljivo držal v rokah. V hlevu je živina sama šla k jastim, Ivan je podobico položil na povzeren koš, brž odvezel krave in potem tekol s podobico k materi.

Mati se je prestrašila. Kako tudi ne, saj ji je Ivan brez besed kazal sliko, ki jo je sinoči tako pre-vidno zaklenila. Naglo je tekla pogledat v skrinjo in na veliko začudenje v skrinji ni našla podobice.

»Čudež, čudež!« je vpila mati in tekla ven, klicala po vas, da so ljudje vrel skupaj in se čudili vsemu, kar sta pripovedovala mati in Ivan. Tisti večer so v hiši naredili majhen oltarček in nanj dejali Marijino podobico, ki jo je Ivan našel v leščevju. Drugi dan je bila nedelja. Zbrala se je vsa vas in v procesiji so nesli Marijino podobico nazaj tja v leščevo. Ni minilo teden dni. Že je stala v leščevju litna kapelica in ne dolgo potem so Dobrovtenci zgradili na tem mestu lepo Marijino cerkev.

Se danes dobrovtece Marijo v leščevju obiskujejo številni romarji in za cerkvijo še danes raste stara leskev v spomin na čudežni začetek dobrovtece božje poti.

Bogoljub

najboljši in najlepše opremljeni nabožni mesečnik v naši državi. Ima vedno lepe slike v bakrotisku. Pišite, da ga Vam pošljejo na ogled. Naslov: »Bogoljub«, Ljubljana, Jugoslov. tiskarna.

ne bom imel, kar zahtevam. — Ali moreš zame dvigniti Carmilhanove zaklade? Ali morejo tvoje roke kaj več pridobiti kakor najbornejše življenjske potrebnine? — Paš pa morejo končati mojo bedo — daj, naj bom jaz žrtev!

»Viljem, ubij kravo, ubij menel Ni mi do tega, gre mi samo za tvojo večno srečo! Ah, to je piktski oltar in žrtev, ki jo hočeš doprinesiti, je daritev temi.«

»Jaz za to nič ne vem,« vzklizne Skalar in se divje zasmeje kot človek, ki noče nič vedeti, kar bi ga moglo odvrniti od njegove namere. »Gašper, ti si nor in delaš še mene norega — pa dobro,« nadaljuje, vrže sekuro od sebe in vzame nož s kamna, kakor bi al ga hotel zasadi v prsi, »obdrži kravo namestu menel.«

V trenutku je Gašper pri njem, mu iztrga morilno orodje iz roke, pobere sekuro, jo zavihiti visoko v zrak in jo s tako silo spusti na glavo ljubljene živali, da se je v trenutku mrtva zgrudila k njegovim nogam.

Zabliskalo se je in zgrmelo in Skalar je odrevenel gledal svojega prijatelja, kakor strmi mož v otroka, ki si je upal storiti, česar se sam ni drznil. Grča pa se po vsej priliki ni zmenil ne za grom ne za odrevenelost svojega tovariša, ampak se je brez besede vrgel na kravo in jo začel devati iz kože. Ko si je Viljem nekoliko opomogel, mu je pomagal pri tem delu, ki mu je pa bilo vidno zoprno, dasi poprej ni mogel pričakati trenutka, da bi videl žrtev dokončano. Med tem delom se je zbrala nevihta, grom se je razlegal po gorovju in strašni bliski so se vili okrog kamena in čez mahovje po soteaki, med tem ko je vihar, ki še ni bil dosegel te višave, polnil bolj spodaj ležečo dolino in obalo z divjim tuljenjem. In

ko sta ribiča naposled delo dokončala, sta bila oba do niti premočena. Razgrnila sta kožo po tleh in Gašper je Skalarja trdno zavil in povezal vanjo, kakor mu je bil ta velel. Sele tedaj, ko se je to zgodilo, je ubožeec po dolgem molku zopet spregovoril in sočutno zroč na zaslepljenega prijatelja vprašal s tresočim glasom: »Ali morem še kaj zate storiti, Viljem?«

»Nič več,« odvrne ta, »ostani zdrav!«

»Ostani zdrav tudi ti,« odvrne Gašper, »Bog te obvaruj in ti odpusti, kakor ti odpuščam jaz!«

To so bile njegove zadnje besede, ki jih je Viljem še slišal, zakaj v naslednjem trenutku je bil v naraščajoči temi že izginil. Tedaj pa se je tudi že razbesnel strahovit vihar, kakor ga Viljem še ni doživel. Prišel se je z bliskom, ki je razsvetlil Skalarju ne samo gore in pečine v njegovi neposredni bližini, ampak tudi dolino pod njim in peneče se morje in pa zalivu raztresene skalnate otočke, med katerimi se mu je zdelo, da vidi prikazen velike tuje ladje brez jambora, ki pa je tudi v trenutku zopet izginila v črni temini. Oglušujoče je udarjal tresk na tresk. Cel plaz skalnatih drobcev se je valil z gorá v nižino in pretil, da ga ubije. Dež se je ulil tako silno, da je bila ozka, močvirna dolina v trenutku preplavljena in je voda segala Viljemu že do ram; kajti k sreči ga je bil Gašper položil z zgornjim delom telesa na neko vzpetost, sicer bi bil takoj utonil. Voda je segala vedno višje in čimbolj se je Viljem trudil, da bi se rešil iz nevarnega položaja, tem trdneje ga je obdajala koža. Zastonj je klical Gašperja. Gašper je bil daleč proč. Boga klicati v svoji stiski se ni upal, in groza ga je bilo, če je hotel klicati na pomoč moči, katerih oblasti se je čutil predanega.

nilna sila za avtomobil. Bil bi to avto z največjim sredstvom ter bi mogel doseči hitrost 60 km na uro. Imel bi pa hude nedostatk, kajti vozil bi samo podnevi, kadar bi sijalo sonce.

Zlato v puranu. V kadekem mestu Roselandu živi neki priseljenec Avstrijec po imenu Henry Mager, ki se je v novem svetu prikopal od pomočnika do poslovodje velike kladnice. Obenem je lastnik velike rejnice puranov, ki mu donša lepe dobičke, kajti pečeni purani morajo biti posebno okrog božiča in v pustnem času stalno na mizi vsake angleške družine. Nedavno je Mager rezal zaklanega purana, pa je v njegovem žolodcu v svojo veliko začudenje odkril dve zlati zrnji. Bil sta čicer majhni, vendar pa zlati in Mager je za njih dobil od nekoga draguljarja 54 centov. Vest o zlatu v puranovem žolodcu je zbudila po Kanadi silno zanimanje in sedaj nameravajo podrobneje preiskati tla, na katerih stoji Magerova kmetija.

CITAJ »DOMOLJUBA!«

DROBTINE

Morska voda v sladkovodnem jezern. V Šleziji je neko čudovito jezero, ki ima kakke štiri po več metrov debele plasti popolnoma različne vode. V nižjih plasteh je voda slana in različne barve, v gornji najvišji plasti pa je voda lepa, čista in sladka. Tudi ribe in druge vodne živali so vodi primerne; poleg sladkovodnih postrvi, krapov in ščuk je najti razne moreke rake in ribe. Sredi jezera je otok, na katerem živi na tisoče galebov, torej ptice, dasi je jezero kakih 400 km oddaljeno od morja. Iz tega sklepa, da je v nekdanjih časih moralo morje segati prav do Karpatov in da je jezero že zadnji ostanek, ki nam kaže pot v prazgodovniško dobo. Izbiševanje in dotok vode sta tako imenitno uravnovešena, da sladka plast vode ostaja vedno enaka, z njo vred pa seveda tudi ostale plasti.

Zvočniki v boju s kobilicami. Med pokrajinami, ki jih neprestano ogrožajo veliki roji kobilice in ki imajo zaradi njih ljudje vsako leto ogromno škodo. Je tudi južni del Francije. Ta nadloga je tu doma že čez stoletja. Kmetje so se po teh pokrajinah že na vse načine prizadevali, kako bi pregnali nadležne kobilice s svojih polj in vinogradov. Edini način, ki je imel še vsaj malo uspeha, je ta, da so jih začeli proganjati s močnim vpitjem ali ropotom. Čim so kmetje zvedeli, da se približujejo od sosednih krajev roji kobilice, so hiteli na polja in tam zagnali silen vrišč in ropot s pločevinastimi posodami in z najrazličnejšimi instrumenti so delali toliko hrupa, kolikor so ga pač mogli. Da so pregnali kobilice, je preteklo precej časa in ves ta čas niso mogli opravljati svojih vsakodnevni opravil. Že zaradi tega samega so imeli dovolj škode, ker je moralo delo počivati. Novejši čas je pa prinesel nov izum, s katerim je mogoče ravno tako, če ne še bolj uspešno, voditi boj proti kobilicam. Na pomoč so prišli moderni zvočniki, ki so jih kmetje razpostavili na vseh nevarnih mestih.

7 let neprestano spal. V muloazijskem mestu Kodjugar živi neki Turak, ki se piše Beli in je brez prestanka spal celih sedem let. Ta mož je danes peldesletnik. Pred sedmimi leti je nekega dne ogledoval ta kmet svoja polja in se nekam utrujen vrnil domov. Po kosilu je legel z namenom — tako je povedal sam —, da bi se za kakšno uro malo odpočil. Toda od takrat pa do pred kratkim se ni več prebudil vseh sedem let. Hrano so mu dajali umetno. Njegovi domači so vedno upali, da se bo zdaj pa zdaj zbudil iz sladkega spanja. To pa samo nekaj časa. Kmalu so morali spoznati, da je morda to njihovo upanje čisto odveč. Po doli noči sedmih let pa je sedaj vendar tudi zanj nastopilo jutro. Ko se je prebudil, ni sedem dni mogel zatistiti očesa, toliko je bil prespan. Bil je, kakor da ničesar več ne čuti in tudi ni dajal na vprašanja, ki so mu jih stavili, nobenih odgovorov. Zdelo se je, kakor da je čisto izgubil spomin. Pa, kaj se je potem spet zgodilo? Po sedmih dneh je znova zaspal in se še do danes ni zbudil.

V 14 dneh iz kokoši petelin. Neki angleški časopis je te dni prinesel novico o čudnem pojavu v kokošjem svetu. Kmet iz okolice Greenwicha je nekega dne opazil, da se ona od njegovih kokoši nekam čudno spreminja. Postajal je vedno bolj pozoren, kaj naj naenkrat to pomeni. Ne malo pa je bil začuden, ko se je kokoška po štirinajstih dneh spremenila v čisto pravega petelina. Kokoš je najprej prenehala nesti jajca, nato ji je zrastle kar v nekaj dneh na glavi velika roča, kakor jo imajo petelini, nazadnje pa je še dobila dolg pisan rep. Tudi po naravi je bil to čisto pravi petelin, saj se je od ledaj neprestano hotel bojevati s svojimi tovaršim pri sosedovih.

Kje je merje najgloblje? Doselej je bilo znano, da je merila največja morska globlina, in sicer v Tihem oceanu — 10.790 in 10.890 m. Zdaj pa je nizozemska ekspedicija »Stellius« na istem kraju dosegla drugo število, in sicer 10.800 m. Kraj, kjer je ta največja morska globlina, je med 9° 42' severne širine in 126° 53' vzhodne dolžine v Tihem oceanu. Merili so globlino s pomočjo glasu in odzvoev. Glede na tako merjenje pa znanstveniki močno dvigajo, češ, da poedini čas med odmevi mogoče morejo biti tudi posevni preledki med odmevi, ki so pa precej večji kot globline tistega dela morja.

Putniške vagoni s železno konstrukcije bodo odsedaj gradili v Franciji. Tako je sklenila vlada zaradi zidnje nesreče pri Villanouvei. Ko je vsledni vlak šel, so se železni vagoni mnogo manj poškodovali in v njih tudi ni bilo smrtnih žrtv. Pač pa je v lesenih.

Trajice

iz lastne tovarne

IZ OKSFORDA močne, dobro izdelane	18	IZ TURINGA trpežne, športni vzorci	34
IZ FLANELE boljše, legi vzorci in barve	26	IZ FINEGA POPLINA, modri vzorci	35
IZ FRENZA, trpežne, modne barve	30	IZ KARIRASTE FLANELE, športni vzorci, tive barve	40

Sternecki

CELJE 19

CENIK - ZASTAVA - VARNOST

ZA DOBRO VOLJO

Zdravnik je Cavnarju povedal, da bo najbrže zgubil eno oko. Pa ga je takoj potolažil rekoč: »Saj ne bo tako hudo. Narava je dobrotljiva, marsikdo slabo vidi, pa tem bolje sliši, ali obratno, kateri slabo sliši, pa zato dobro vidi.«
»Da, da, gospod doktor,« je pripomnil Cavnar, »in kdor ima eno nogo krajšo, ima pa zato drugo toliko daljšo.«

Tone je slovel kot človek, ki nikoli nič ne pozabi. Nekeč ga je pa Minca vprašala, komu se ima zahvaliti da ima tako dober spomin.

»Veš, Minca, to je bilo pa takole. Ko sem služil pri vojaki, so me dodelili k eroplanom. Nekega dne mi je bilo ukazano da z višine tritisoč metrov skočim s padalom iz eroplana. Kaj hočeš, pri vojaki moraš ubogati. Ko sem se pognal iz letala, pa za menoj zavpije pilot: hej, hej, padalo si pozabil... To me je izužilo in od tedaj ne pozabim ničesar več.«

Oče: »Kako moreš svojemu stricu reči tepec. Takoj pojdi k njemu in mu reci da obžaluješ.«
Sinko: »Stric, obžalujem da si tepec.«

Potokar je prišel v Pariz na razstavo in nekega večera so ga je precej našel, kakor pravimo... V tem stanju pa je razžalil nekega francoskega plemiča, kateri je Potokarja pozval na dvboj. Ker je izbira orožja pripadala Potokarju, je ta v svojem veselju razpoloženju predlagal — cepec.

»Monieur,« je dejal nato Francoz, »vitežstvo zahteva, da se odločite za orožje, ki je v Franciji običajno.«

»A, tako,« je veselo vzkliknil Potokar, »potem se dajva kar z giljotino.«

Štibernik (pri zdravniku): »Gospod doktor, jaz tako glasno smrčim, da sleherni moč samega sebe prebudim. Kaj mi svetujete?«

Zdravnik: »Hočite spat v drugo sobo, da se ne boste slišali.«

Balant se je dal pregovoriti ter končno kupil mlatlino. Čez nekaj tednov je prišel agent po denar. »Kaj, denar hočete,« ga je nahrulil Balant, »saj ste vendar zatrjevali, da se mlatlina v treh mesecih sama plača.«

Gospod Zemva je pozvonil in ko je služkinja prišla, ji je povedal, da je zelo hud nanjo. »Zakaj pa ste povedali moji ženi, kdaj sem nocoj prišel domov, ko sem vas pa izrecno prosil, da tega ne storite.«

»Saj ji nisem povedala kdaj ste prišli. Rekla sem ji le, da nisem utegnla na uro pogledati ker sem ravno zajtrk kuhala,« je odkrito povedala Marjana.

Peter je bil one vrste človek, ki nikoli ne odneha in ima vedno »prav«. Nekeč je pripovedoval v družbi: »Ko sem bil v Italiji, se dobro spominjam kako je bilo, ko sem prišel v mesto Bukarešta.«

»Oha,« ga je prekinil prijatelj, če ne boš hud, Bukarešta je vendar v Rumuniji.«

»Saj ni res,« se je otepal Peter. Tovariš pa je položil na mizo zemljevid in pokazal kje je Bukarešta.

Peter nato: »No boš me ne, ta zemljevid je še stare izdaje.«

Čemu knjige. Učitelj Tevžju: »Za spet se nisi ničesar učil. Čemu pa imaš knjige?« — Tevžj: »Da se nosim prazne torbe v šolo.«

Slovenski dom

JE NAS CENENI POPOLDNEVNIK, KI GA SVOJIM ČITATELJEM TOPLO PRIPOROČAMO. IZHAJA VSAK DELAVNIK OB 12 IN STANE MESEČNO SAMO 12 DINARJEV. ZA ONEGA, KI SI NE MORE NAROCITI »SLOVENC«, JE »SLOVENSKI DOM« POPOLNO NADOMESTILO. PISITE NA DOPISNICO UPRAVI »SLOVENSKEGA DOMA« V LJUBLJANO, NAJ VAM POSLJE NEKAJ STEVIK LISTA NA OGLED.

Od 1. - 12. septembra

**LJUBLJANSKI
VELOSEJEM**

50% popusta na železniški promet, porebrnih. Na odhodni železniški postaji kupite rumeno legitimacijo za Din 2.—

Razstava slov. novinarstva

Razstava »Indija«. - Motori za stroka. - Umetnost. - Vrtnarstva. - Eksplozivne ribice. Zoo. Male domače živali. Industrija, obrt. Tekmovanje harmonikarjev 12. septembra. Krasne zabavišča. Velikomestni variete, popoldanske predstave zastonj. Vabimo Vas!

Dva ameriška tolovača — gangsterji jim pravijo — sta vlekla svojo žrtev preko močvirnatega travnika.

»Vidva sta prava, sreči noči me vodita skozi takšno močvarje.«

»Kaj naj poročeva midva,« pravi eden banditov, »ko bova morala isto pot tudi nazaj.«

Vernik se je v pokrajinskem mestu ustavil v edinem hotelu. Zjutraj je iskal zvonec, s katerim bi priklical sobarico, a našel ga je šele v kopalnici. A tudi sedaj ni bilo nikogar blizu. Ko je pozneje našel na sobarico in povedal da je klical, ga je vprašala s katerim zvonom.

»Z onim v kopalnici.« »A tako. Oni zvonec se sme le tedaj uporabljati, če se v kopalnici kdo zakuži ali pa utone.«

Vrednostne papirje

vseh vrst kupuje

Slovenska banka v Ljubljani, Krekov trg 10
Telefon 37-52

»Torej, Marjeta si vprašal, če te vzame?«
»Tako je. Pa nimam sreče. Vprašala me je, če bom imel kaj premoženja.« »Zakaj pa ji nisi povedal, da imaš bogatega strica v Kranju?« »Saj sem ji. Marjeta pa je vzela strica in zdej je moja teta.«

Sube gobe, laneno seme in tižol

kupiše Sever & Komp., Ljubljano

»Ali me lahko pomladite, da bom spet tak kot bi bil 25 let star?« je vprašal Dobernik, ko je prišel k pomlajevalcu v mesto.

»Lahko. Samo to vas bo stalo okoli dvatisoč dinarjev.«

»Kaj pa če me napravite za osemnajsetletnega?«
»To pa stane 5000 dinarjev.« — »Dobro, kar napravite,« je dejal Dobernik ter legel na pripravljeno operacijsko mizo.

Cez nekaj dni je pomlajevalni čarodej prišel po denar, toda, Dobernik ga je nagnal: »Kar zgubite se, nič ne dobite, prv nič vam ne plačam, ker sem še mladoleten. Ako pa rečete, da nisem, vas pa tožim zaradi goljufije.«

Med

kupiše OROSLAV DOLENEC, Ljubljana, Wolfova ulica 10.

V vsako hišo Domoljuba!

Prhlic. Cerar Valentin, posestnik, Krašče, obdajenjem in prekletem kot neresnično, kar sem dne 2. avgusta t. l. govoril v Bergantovi gostilni o Kržan Juliji ter se ji zahvaljujem za odstop od kazenskega pregona. — V Ljubljani, dne 6. avgusta. — Cerar Valentin.

VSE LETO

imate lahko

SLADKI MOŠT

ako ga konzervirate z NIPAKOMBINOM A/IL.

NIPAKOMBIN A/IL je enostavno, zanesljivo in neškodljivo sredstvo.

Navodila Vam daje

„RADIOŠAN“, Zagreb
Dukljaninova ulica br. 1.

Vporaba dovoljena po ministertvu narodnega zdravlja in sodišču poljskega.

Šmid in Bregar sta se sprohajala in srečala čedno običajno žensko. Šmidu se je zdela znana, zelo znana, kajti na sobi je imela obleko njegove žene, klobuk njegove hčere, stare matere sočnik in tetino torbico. »I, seveda, naša kuharica je,« je dejal Šmid.

Krojni tečaj v damskem modnem salonu Jožice Kumelj

jamči popoln uspeh. Pričetek 7. sept., — prijave Ljubljana, Zidovska ulica 3/III.

Repo je imel denar, pa bi si rad kupil hišico, a je vedno prišel prepozno. Nekoč zasliši s savaškega brega klice na pomoč in po glasu je spoznal lastnika male hiše. Brez pomisleka je hitel, ne na pomoč potapljajočemu, marveč k posredovalcu za prodajo posestva. Plenil je ves zasopjen skozi vrata: »Burnik je ravnokar utonil, ali lahko dobim njegovo hišo?«

»Ste že prepozni,« je odvrnil posredovalec, »pred eno minuto je bil tu oni, ki je Burnika v vodo potisnil.«

Hranilne vioge

vseh denarnih zavodov, terjatve in vrednostne papirje vnovčim najkulantneje po najvišji ceni takoj v gotovini.

Al. Planinšek - Ljubljana
Boethovnova ul. 14./I. Telefon 35-10.

Frljuga je obijubil da bo zvečer prinesel s seboj steklenico silivovke. Ni jo pozabil kupiti, pač pa jo je pozabil in tramvaju. Žena ga je neprijazno sprejela ko je videla da prihaja prazen domov, zato pa je Frljuga hitel na policijo: »Gospodje, pred dobro uro sem v tramvaju pozabil steklenico silivovke, ali jo je morda kdo našel in sem prinesel?«

»Steklenice ne,« pravi službujoči policijski nadzornik, pač pa so ravnokar privedli v zapor onega, ki je steklenico našel.«

Za jesensko dobo Vam nudi

FR. STUPICA

trgovina s železino in poljedelskimi stroji v Ljubljani, Gosposvetska cesta 1

litoželezne, bakrene, brzooparilne in žganjalske kotle, pluge in brane, črpalke za vodo in gnojnice, vodovodne cevi in armature, slamosreznice, mlatnice, žitočistilnice, stiskalnice za grozdje in sadje, peči in železnice, okrove za stavbe in pohištvo ter ves stavljni material, kuhinjsko posodo, kompletne opreme za kopalnice, razstreljiva, čebelarске potrebnine in dr. — Nakup starega železa in drugih kovin. — Nizke cene, točna postrežba.

Mali oglasnik

Vaša drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5.—. Naročniški »Domoljub« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebšine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Pristojbina za male oglase se plačuje naprej.

Prodajam posestvo

na Dolenskem, hišo in gospodarsko poslopje. Poizve se: Trkovnik Alojzij, Bistrica pri Mokronogu.

Pastirja sprejemem v službo. Sole mora biti prost. — Rakovec, Notranje gorice, Brezovica.

Službinjo srednjih let, sprejemem takoj za prevažanje pominj s malim krotkim konjičkom. Prednost Štarkerje. Naslov: Privšek Hinko, Ljubljana, Tyrševa cesta 12.

Hlapca za vsa kmečka dela sprejme Ivan Brezeljnik, Dravice št. 45.

Konjsko opravilo novo, (uksuzno) prodam. — Trampus Ivan, Preska št. 47.

Prejo hruc in eno s teletom, dobri mlekarici, prodam. — Krlhikar V., Zg. Log pri Litiji.

Hrestavino bukovično in borovino na panju, kupim. Ponudbe upravi »Domoljub« pod Industrija št. 13.180.

Čevljarsh. pomočnika za stalno delo sprejemem takoj. Zupančič Adolf, Rudnik 95, pri Ljubljani.

Mlekarstvo dobro vpe-ljano, za sprejemanje in oddajanje mleka, oddam v najem ali prodam radi prezaposlenosti. Naslov v upravi »Domoljub« pod št. 13.493.

Prilike ugodnega nakupa, da se obloste »dobro in poceni, nudi staroznana trvdna Presker, Ljubljana, Sv. Petra cesta 14.

Dobrorekn kovca se odda v najem kovarstva, gorodje in stanovanje. Kovarstva je na prometnem kraju, sed postaje oddaljena 15 minut, v lepi Zdenški vasi. Osebnost in pisarne posužbe sprejme. Gospodarski odbor, Zdenška vas, p. Videm, Dobropolje.

Hlapce sposoben vsakega kmečkoga dela, se sprejme takoj v službo v Župnišče. Poudrbe pod »Hlapce« na upravo Domoljuba, št. 13.378, Ljubljana.

Mala kmečkoga posestva takoj prodam. Teser, Beznica 5, p. Hrušica pri Ljubljani.

Službinja za vsa gospodarska dela, večja kuhe in vajena otrok, se sprejme takoj v okolici Kranja. Naslov pove upravo Domoljuba pod št. 13.180.

Prodajam hišo s 3 sobami, kabinjo, vežo, kletjo, hlevom, sadnim vrtem in njivo. — Informacije pri župnu v Ponovi vasi pri Grosupljem.

Hlapca vajenega vseh kmetakih del, sprejemem. Zg. Šiška 29

Nižjevolca, starih staršev sprejemem v vsa oskrbo. Vestno nadzorstvo. Informacije. Vprašajte: Slomškova ulica št. 7/II. levo.

Čujte kmetovalci! Priznana prvovrstna banatska semensko pšenico zvano Bankut, ki najboljše obradi, prodaja po najnižji dnevni ceni trvdka JOS. ERZIN, Ljubljana, Janetičeva cesta 13 (Prule) Istotam dobite dobro koruzo za kirmo po ceni Din 110.— za 100 kg. Telefon št. 37-14.

Sander in Levi sta bila družabnika. Sander pa je zdaj zbolel in h kraju je šlo z njim. Pozval je k sebi Levija: »Vem, da ne bom več dolgo živel, a predno umrjem, ti moram nekaj priznati. Vsa leta najinega družabništva sem te goljufal za teške tisočake, ali mi moreš odpustiti?«

»Že dobro, že dobro,« ga je tolažil Levi, »nič ne maraj, saj sem jaz tisti, ki te je zastrupil.«

»Domoljuba« stanč 38 Din za celo leto, za tuzemstvo 68 Din. — Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljuba«, naročnice, inšerate in reklamacije pa oprava »Domoljuba«. — Oglas se zaračunavajo po posebnem ceniku. — Telefon uredništva in uprave: 29-92, 29-93, 29-94, 29-95, 29-96. — Izdajatelj: Dr. Gregorij Pečjak. — Urednik: Jože Kosiček. — Za jugoslovansko tiskarno: Karel C. C.